

LAIKAS

Nr.
104
VI M.

EL TIEMPO — SEMANARIO LITUANO — 4 DE DIC. — GRUODŽIO 4 D.

Ka atnes pasitarimai?

SVARBAUS PASITARIMO IŠVAKARĖSE

Gruodžio 6 d. Bermudose turi prasidėti trijų "didžiųjų" pasitarimai. Juose dalyvaus JAV-bių prez. Eisenhoweris ir Foster Dulles, Anglijos min. pirmininkas W. Churchillis ir A. Edenas, prancūzų min. pirm. J. Laniel ir G. Bidault. Tuose pasitarimuose turėtų būti svarstomi visi politiniai klausimai, kurie liečia šias valstybes ir jų santykius su Kremliumi. Maskva varo didelę propagandą prieš šią konferenciją, aiškindama, kad tai prisidės prie dar didesnės įtampos ir dar labiau apsunkins Vakarų su Rytais santykius. Iš trijų "didžiųjų" kiekvienas turi savų norų ir juos mėgins ten pravesti. Taip, amerikiečiai norės gauti Europos valstybių pritarimą savo vedamai politikai, anglai nori kaip nors į politinę viešumą įvesti raudonąją Kiniją, o prancūzai gauti paramos, bet neįsipareigoti, ypač Atlanto Santarvės ribose santykiuose su Vak. Vokietija. Pastaruoju metu dar pridėdama, kad Churchillis mėgins įtikinti Eisenhowerį, jog šis dalintųsi su Anglija atominėmis paslaptimis. Ar ši iš pažiūros atrodanti labai svarbi konferencija prisidės prie Vokietijos ir Austrijos klausimų išsprendimo, sunku dar įspėti. Negalima spėti taip pat, ar vakariečių politiką šie pasitarimai suvienodins ar dar labiau ją išskirs. Bet jos reikšmė aiškėja ir iš to, kad Maskva staigiai pasiūlė sutinkanti tartis keturių "didžiųjų" konferencijoje.

MASKVA NORI DERĖTIS

Po keletos notų pasikeitimų Maskva vis dar nerado jokio reikalo ir prieinamo išeities taško tartis su Vakarais. Ji būtinai norėjo į pasitarimus įvesti komunistinę Kiniją ir į svarstomus reikalus — tiek Europos, tiek ir Azijos klausimus. Tuo tarpu vakariečiai nori svarstyti pagal iš anksto nustatytą svarstomų klausimų eilę, pirmoj eilėj Vokietijos sujungimo ir Austrijos taikos reikalus. Jie sutinka, kad vėliau galės būti kalbama ir su Kinija Azijos reikalais. Bet dabar Bermudų konferencijos išvakarėse Molotovas per Vakarų atstovus pasiuntė notą, kad Sov. Rusija sutinka tartis su vakariečiais. Dar įdomiau, kad prieš keleta dienų Maskvos "Pravda" paskelbė vedamąjį, jog Kremliui ir JAV-bėms reikėtų atnaujinti tokius pat santykius, kokie buvo praėjusio karo metu. Niekas tokiu pasiūlymu rimtai netiki, bet svarbus faktas, kad Kremlius keičia savo politiką, norėdamas

įvairyti kylį tarp JAV-bių ir Europos valstybių, o gal tuo sutrukdyti Bermudų konferencijos išdavus. Maskvos politikos šuolį parodo dar ir tai, kad Vietnamo komunistų vadas Indokiniojoje pasiūlė prancūzams derėtis dėl paliaubų.

ATLANTO SANTARVĖS KONFERENCIJA

Hagoje, Olandijos sostinėje, vyksta šešių Europos valstybių, sudarančių Atlanto Santarvės branduolį, konferencija. Konfe-

Temperley „Aušros“ choras su savo vadovu Ignu Valantinavičium.

rencijoje dalyvauja Belgijos, Italijos, Olandijos, Liuksemburgo, Prancūzijos ir Vak. Vokietijos atstovai. Labiausiai buvo tikėtasi šioje konferencijoje suderinti Prancūziją su Vokietija. Bet, dėl krizės viduje nedalyvaujant Prancūzijos užs. reik. ministeriui G. Bidault, ir konferencijos reikšmė yra daug mažesnė, nes dabartinis Prancūzijos atstovas Parodi neturi tokių plačių įgaliojimų. Dėlto gali dar toliau nusitęsti ir taip visų laukiamas šių šešių valstybių, arba "mažosios Europos", sutarties ratifikavimas. Tiek be Prancūzijos, tiek be Vokietijos įsias šios konferencijos tikslas

sutarti planus, kaip būtų galima sukurti bendrą ir stiprią Europos kariuomenę, kuri, reikalui iškilus, galėtų turėti svarbios gyvybinės reikšmės. Pagaliau nedaug tepridėjo ir į konferencijos uždarymą nuvykęs G. Bidault.

Šie visi pasitarimai nenusako nieko geresnio pasaulio politikoje. Iš vienos pusės jie parodo, kad Vakarai dar nesugeba vieni su kitais tinkamai susikalbėti, o iš kitos, — kad santykiai tarp Rytų ir Vakarų dar neišlyginti

ir kad jų įtampa tebesitėsia. Tokia Prancūzija net savo tarpe neįjungimo į šią Santarvę ji neturėtų didesnės įtakos. O svarbiausikalba. Prieš Bermudų konferenciją grėsė kabineto krizė, o ir, nuvažiavę į pasitarimus, šio krašto ministrai negalės laisvai kalbėtis, nes neturės pilnų įgaliojimų pritari tuose reikaluose, kurie ten bus lemiamos reikšmės. Gal dėlto amerikiečiai ir nori vieni pasidaryti tokie stiprūs, kad galėtų be kitų pagalbos ilgesnį laiką spirtis bet kokiai jėgai. Vėliau savaime bus privirsti įsijungti ir tie, kurie dar vis mano, kad su Sov. Rusija galima sugyventi. — P. S.

Lapkričio 7-tosios Manifestas

Prieš 36 metus lapkričio 7 dieną komunistų sąmokslas pasauliui pavergti užgrobė Rusijos tautų valdžią. 800 milijonų žmoniškų būtybių šiandieną yra vergijoje. Ir kur tik valdo komunistinė diktatūra, nelaimingieji gyventojai yra privirsti iškilmingai minėti savo žmoniškųjų teisių sutemas.

Mes, buvusieji politiniai kaliniai, aukos nacių ir komunistinių koncentracijos stovyklų, lapkričio 7 dieną esame proklamavę Nežinomojo Politinio Kalinio Dieną. Lapkričio 7 dieną drauge su visu laisvę mylinčiuoju pasauliu mes skiriame pagerbti visiems tiems, kurie jau yra žuvę arba ir po šiai dienai tebekenčia koncentracijos stovyklose, kurių paskirtis — ne tik žmogaus kūną kankinti, bet ir jo dvasią bei mintį surakinti. Mes ryžtamės pagerbti Nežinomąjį Politinį Kalinį šiandieną ir ateityje, kad pažadintume vi-

sur ir visų sąžinę, kad įkvėptume juos kovai su vergija, su persekiojimu ir n teisėtu kaliniu visur, kur tatau beatsirastų.

Komunistinės diktatūros aukoms mes tariame: Kai jūs tariamai nuolankūs savo laikiniams bolševikinams ponams lapkričio 7 dieną maršuosite, jūs galite savo mintyse ir širdyse drauge su mumis pagerbti savo kenčiančius tautiečius. Nežinomas Politinis Kalinis yra jų simbolis visai žmonijai. Savo širdyse jūs salituoškite pavergtuosius, bet ne pavergėjus. Jūsų skaičiaus jėga yra neįveikiama, nes jūs esate visa tauta. Lapkričio 7 dieną — Nežinomojo Politinio Kalinio Dieną — jūs maršuoškite ryžtingai, žinodami tai, kad kiekvienas iš jūsų, atiduodamas savo dalį, sudaro galybę, kuriai atsilaukyti trionija negali.

Kai jūs savo kumštis pakelsite neapkenčiamų tirynų ir jų pataikū-

PAVERGTIEJI ŠAUKIA

Tik prieš keletą dienų sovietų pavergtųjų kraštų buv. politinių kalinių iniciatyva lapkričio 7-oji proklamuoja Nežinomojo Politinio Kalinio Dieną. New Yorke Nežinomojo Politinio Kalinio Dieną įvykęs sovietų pavergtųjų kraštų buv. politinių kalinių susirinkimas priėmė rezoliuciją prieš sovietines vergų darbo stovyklas ir ją įteikė Jungtinių Tautų Gen. Sekretoriui. Rezoliucija buvo išdalyta JT narių delegacijoms.

Lapkričio 17 d. New Yorke Baltijos Laisvės namuose susirinkę Albanijos, Bulgarijos, Čekoslovakijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos Rusijos, Ukrainos, Vengrijos tautinių komitetų bei tarybų atstovai, be to atstovai buv. politinių kalinių tarptautinės federacijos, sovietų pavergtųjų kraštų profesinių sąjungų tarptautinių unių, laisvųjų žurnalistų tarptautinės federacijos, centro Europos krikšč. demokratų unijos, tarptautinės ūkininkų unijos, centro Europos liberalų unijos, centro Europos socialistų unijos, išklause pranešimą apie Jungtinių Tautų komisijos pradėtą svarstyti Jungtinių Tautų Tarptautinės Darbo Organizacijos Priverčiamajam Darbui Tirti Ad Hoc Komisijos raportą, priėmė ir pasirašė šitokią Jungtinių Tautų Gen. Sekretoriui įteikti rezoliuciją:

— Tol nenurims žmonijos sąžinė ir negalės būti patikrinta pasaulio taika bei saugumas, kol politiniai ir ūkiniai sumetimais egzistuos priverčiamoj darbo santvarka. Todėl pagrįstai augščiausiosios pasaulio institucijos komisija kaip tik dabar imasi žmonių vergijos buvimą ir atgaivinimą svarstyti. Deja, daugelis tų kraštų, kuriuose vergijos buvimas yra įrodytas, šiuose svarstymuose nedalyvauja. O net ir tie iš mūsų kraštų, kurių vardas atstovaujamas, atstovaujami išdavikų, galinčių kalbėti tik už bolševikinę klią ir jos marionetes, primetusius savo valdžią sovietų orbitoje kalnamoms tautoms. Todėl pareiga ir teisė kalbėti už valstybes ir milijonus nebylių vergų priklauso mums, kurie laisvajame pasaulyje galime prabilti laisvai ir be baimės. Mes tad, susirinkę Baltijos Laisvės namuose, priėmėme Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui įteikti šią svarbią rezoliuciją:

1. Mes laikome, kad Jungtinių Tautų Pilnatis Jungtinių Tautų

Chartos ir pagrindinių žmoniškų teisingumo principų yra įpareigota pasmerkti priverčiamoj daro ūkiniais ir politiniais sumetimais praktikavimą, kur tatau beapsireikštų, ir reikalauti, kad tatau būtų panaikinta;

2. Su dėkingumu sutikdami Jungtinių Tautų Tarptautinės Darbo Organizacijos Priverčiamajam Darbui Tirti Ad Hoc Komisijos raportą, mes laikome, kad, kol priverčiamoj darbo santvarka bus panaikinta, Jungtinės Tautos savo pačių Chartos yra įpareigos tas pasibaiginti sąlygas padaryti savo studijų, tikrinimo, ir raportų nuolatiniu objektu;

3. Toliau, mes laikome, kad pagal Jungtinių Tautų Chartos įžangą ir 16, 55 bei 46 str.str. priverčiamoj darbo ūkiniais ir politiniais sumetimais praktikavimas yra nesuderinamas su buvimu Jungtinių Tautų nariu, ir kad tos vyriausybės, — Jungtinių Tautų ligšioliniai nariai, — kurios savo ar užgrobtuose kraštuose praktikuoja priverčiamąjį darbą, neteisi savo įsipareigojimų, kuriuos joms uždėda Visuotinė Žmogaus Teisių Deklaracija, o todėl pagal Jungtinių Tautų Chartos 6 str. turi būti iš Jungtinių Tautų pašalinti;

4. Pagaliau mes laikome, kad Jungtinių Tautų Chartos įžangą ir 1, 55 bei 56 str. str. įpareigoja visus Jungtinių Tautų narius imtis visų kitų būtinų veiksmų priverčiamajam darbui panaikinti visur, kur pasaulyje jis beapsireikštų.

Rezoliucijai Jungtinių Tautų Gen. Sekretoriui įteikti susirinkimas išrinko 4 asmenų delegaciją.

Ta proga Amerikos Balsas ir Laisvosios Europos Radijas įkordavo atskirų kraštų atstovų kalbas į savo pavergtuosius kraštus. Lietuvių vardu žodį tarė LLK pirmininkas V. Sidzikauskas ir LLK nariai V. Vaitiekūnas ir J. Audėnas. Į susirinkimą buvo apsilankę ir Europos Laisvės Komiteto prezidentas.

Be abejo šie egzilių šaukmai nėra tik tyruose šaukiančioje, bet daugiau ar mažiau atgarsio išaukia ne tik Jungtinių Tautų sluogniuose, bet pirmiausia visoje laisvojo pasaulio opinijoje, kuri kovoje dėl sovietų pavergtųjų kraštų laisvės yra labai paveikus talkininkas.

Kor.

ny tariamam salitui, jūs savyje pakartokite šią iškilmingą priesaiką:

— Aš prisiekiu, kad niekadęs neišduosiu atminimo tų, kurie dėl savo įsitikinimų žuvo arba žūsta koncentracijos stovyklose ir kalėjimuose. Aš prisiekiu, kad niekadęs ne nusilenksiu jokiai žmogaus minties tirnijai. Teesie man leista visados būti žmogaus teisių ir laisvės pusėje. Mano Dieve, suteik man jėgų savo daliai atiduoti.

KOMITETAS
NEŽINOMOJO POLITINIO
KALINIO DIENAI

TRUMPAI

* ALT prašymu JAV kongresas pakeitė federalinių išlaidų—atlyginimų išmokėjimo įstatymą, kuriuo atvėrė duris JAV-se pastoviai įsikūrusiems Lietuvos, aLtvijos ir Estijos piliečiams į federalines tarnybas, į kurias ligi šiol jiems nebuvo galima patekti nesant JAV piliečiais. Naujuoju pakeitimu Lietuva, Latvija ir Estija paskelbtos JAV sąjungininkėmis. Pirmoji tą reiklą pradėjo judinti Lietuvos Veterinarių Sąjunga, kurios narių daugumą sudarė dar neturintieji JAV piliečių. Paskum juos parėmė ALT, ir JAV kongresas priėmė lietuviams bei kt. pabaltiečiams palankų įstatymo pakeitimą. Anksčiau tokie darbai pabaltiečiams buvo neprieinami. Tai didelis lietuvių laimėjimas. Jį tinkamai atžymėjo JAV lietuvių spauda ir radijai, džiaugdamiesi tokiu JAV įstatymu leidėjų pabaltiečiams palankumu.

* Lietuvos kariuomenės šventę šiemet iškilmingai rūpinamasi paminėti ypač JAV-bėse, kur yra susitelkusi didžioji mūsų buvusių karių dalis. Šventės metu daugiau atsimenami ir Lietuvos laisvės kovų invalidai, kurių šiuo metu tretyje yra 22. Beveik visi jie yra Vyčio Kryžiaus kavalleriai. Invalidai yra išsaugoję apeigų prie Nežinomojo kareivio kapo plokštelę.

* Dabartinis Chicagos miesto burmistras (intendente) M. Kenelly toliau nehenori eiti tų pareigų, tai daug įtakingų respublikonų ir amerikiečių laikraščių remia A. Olio kandidatūrą į Chicagos burmistrus. Kaip Chicagos sanitarinio distrikto vedėjas, A. Ollis yra pasižymėjęs gražia iniciatyva ir sumanumu. Jis branginamas ne tik mūsų tautiečių, bet ir plačių amerikiečių masių.

* Lapkričio 6 d. Harwarde įvyko JAV ir D. Britanijos archeologų konferencija kurioje lietuvių-archeologė Dr. M. Alseikaitė Gimbutienė taip pat aktyviai dalyvavo, pareikšdama įvairiais klausimais savo nuomonę apie Rytų Europos pristorės duomenis. Ji numatoma dėsytuoja Azijos archeologijos ir Rytų Europos archeologijos kurso.

* Lietuvių tautiniai šokiai pradeda pagarsėti visoje Amerikoje. Jų mokomasi įvairiuose miestuose. Tescio mieste, Kalifornijoje, per vynuogių derliaus festivalį buvo numatyta programa, sudaryta tik iš lietuviškų šokių, o jai atlikti pakviestas vietinis jaunimas, tarp kurio nebuvo nė vieno lietuvi. Denverio mokyklose mokyti lietuvių tautinių šokių virto tiesiog moda. Iš Seattle, Wash., buvo prisijusta į Chicago delegacija nusipirkti mūsų tautinių drabužių. Prie lietuvių tautinių šokių populiarinimo ypač daug prisideda V. Bielajaus vadovaujama šokių grupė.

* Per visuotinį DBLS suvažiavimą Londone į naują Bendruomenės centro valdybą buvo išrinkti: pirm. M. Bajorinas, nariais — kun. A. Kazlauskas, MIC, J. Vilčinskas, L. Trilupaitis ir S. Žymantas; į tarybą: P. Varkala, Dr. K. Valteris, F. Neveravičius, A. Pužauskas ir J. Kudla; rev. kom.: J. Bendorius, A. Pakalnis ir V. Kvietkauskas; į garbės teismą: N. Mockus, Blinstrabas, J. Petrušaitis, J. Kalibaitienė ir E. Jakutienė. Lietuvių Namų patikėtiniais išrinkti P. Varkala, J. Vilčinskas ir T. Vidugiris.

Investigarán el Crímen en el Báltico

Las primeras víctimas del expansionismo soviético, como se sabe, fueron las pequeñas vecinas de la URSS: Lituania, Letonia y Estonia. La técnica de la ocupación aneja, soviética y rusificación allí probada, posteriormente fué aplicada a una cantidad de otras naciones en Europa y Asia. Poco se modifican los métodos al ser aplicados para las condiciones específicas de cada país, "elecciones libres", "anexión voluntaria", colectivización, terror, rusificación — en una palabra el moderno genocidio es practicado por los Soviets en todas partes según la práctica experimentada en los Países Bálticos.

Empero, el mundo libre no olvidó la tragedia de las primeras víctimas del imperialismo del Kremlin. He aquí que el Parlamento de los Estados Unidos de América del Norte adoptó la resolución y ya designó un comité para investigar la aneja forzada de Lituania, Letonia y Estonia a la Unión Soviética. Esta comisión especial, al propio tiempo investigará la actitud bolchevique con los habitantes de los Países Bálticos: tal como los arrestos, torturas, asesinatos, deportaciones en masa, confiscaciones de bienes, reunión de campesinos en koljoses, etc.

El autor de la resolución y presidente del comité, Charles J. Kersten, ha expresado en la tribuna del Congreso: "El presidente ha manifestado, que la devolución a las naciones sojuzgadas de los derechos de autodeterminación, es condición indispensable para la verdadera paz mundial. Las Naciones Unidas ja-

más estuvieron de acuerdo con la incorporación obligatoria a la URSS de las naciones independientes de Lituania, Letonia y Estonia. Nosotros seguimos manteniendo relaciones diplomáticas con los gobiernos de los Países Bálticos, aunque sus patrias fueron engullidas por la conspiración comunista. Nosotros no podemos permitir, que este crimen internacional sea menospreciado u olvidado, y de ningún modo, mientras que esas naciones continúan sojuzgadas".

Luego de haber estudiado plenamente y a fondo los hechos sobre la ocupación soviética en el Báltico, la comisión habrá de servir sin duda, no poco para su Parlamento y para la libre opinión pública mundial para que estos conozcan mejor las finalidades y los falaces métodos expansionistas del Kremlin rojo.

El presidente de la comisión nombrada, Kersten, ya partió para Europa donde hallará muchos testimonios vivos y documentos acerca de la tragedia de los Países Bálticos. Otros componentes de la Comisión son el diputado Ray Madden, que presidió el Comité Investigador de la matanza de Katyn y el diputado Thomas J. Dodd, ex fiscal del Tribunal de Criminales de Guerra de Nuremberg.

Y ellos han de encontrar material escalofriantemente interesante, ya que Lituania, Letonia y Estonia también poseen Katynes y grandes criminales genocidas, quienes, desgraciadamente, aún no fueron juzgados en ningún Nuremberg, pero que no han de eludir la condenación de la Historia. C. Verax.

Du nauji lietuviai kunigai

KUN. ADOLFAS KLIMANSKIS
Nedaug yra pasiryžęlių iš Argentinos lietuvių kolonijos tarpo pasišvęsti Dievo tarnybai. Dėlto šie metai visai katalikiškai lietuvių visuomenei atnešė daug džiaugsmo ir pasididžiavimo, nes iš jų tarpo net du lietuviai pradeda eiti Kristaus apaštalius kelius, skelbti Linksmąją Naujieną ir tarnauti žmonėms dvasiniuose reikaluose.

Gruodžio 6 d. Mercedes, apie 120 km nuo Buenos Aires, vyskupijos katedroje įšventinamas kunigas Adolfas Klimanskis. Ilgas ir įvairus buvo jo kelias iki aldiraus laiptų. Gimęs jis yra žemaičių žemė-

Kun. Adolfas Klimanskis

je 1925 m. balandžio 15 d. Jo tėviškė, kurioje pirmuosius žingsnius ėjo ir pirmąsias mokslo žinias gavo, yra Stygarų km., Luokės valsč., Telšių apskr. Savo gimtojo kaimo mokykloje mokėsi iki ketvirtjo skyriaus, kol 1935 m. su savo tėveliu Rapožu Klimanskiu atvyko į Argentiną. Jo motina Bronislava Klimanskienė liko dar sutvarkyti ūkio reikalų, bet, juos betvarkant, atėjo antrasis karas ir sulaukė jų susėjimą draugėn. Ji tik iš tolo galės pasidžiaugti savo sūnaus džiaugsmu.

Atvykus Argentinon, Klimanskių gyvenimas nebuvo rožėmis klotas. Tėvui reikėjo dirbti sunkiai ir daug, kad pačiam išsimaitytų ir sūnui davus mokslo. Adolfas mokėsi vienerias metus Argentinos lietuvių Dariaus ir Girėno mokykloje. 1940 m. baigė vietinės mokyklos šešis skyrius ir pradėjo savo rankų darbų palytis duoną. Dirbo kaip mechanikas, važinėjo į Mar del Platą pagelbėti vasaros sezonu metu savo tėveliui, kuris ten dideliuose pensijonuose ėjo virėjo pareigas. 1944 m., pajutęs savo sieloje Dievo balsą, įstojo į La Platos mažąją kunigų seminariją, po metų į O'Higgins kapucinų seminariją, kur, baigęs vienerius metus, turėjo grįžti namo sergėdžiam tėveliui pagelbėti. Bet tėvelis pagijo, ir Adolfas Klimanskis 1946 m. gegužės 25 d. įstojo į Mercedes Kunigų Seminariją tęsti nutrauktą mokslą. Ten per metus užbaigė maž. seminarijos kursą. Paskiau tris metus studijavo filosofiją, keturis metus — teo-

logiją, kurią šiais metais vainikuoja kunigystės šventimais. Subdijakonu įšventintas pereiną metų pabaigoje, dijakonu — šių metų kovo mėnesį, dabar jau pasiekė savo tikslą ir yra tapęs kunigu. Pirmąsias iškilmingas šv. Mišias — Primitijas atlikęs gruodžio 13 d. 10.30 val. Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje, savo tautiečiams suteikdamas kunigišką palaiminimą. Jo tėvelis gyvena Villa Lugano, c. Guamini 5473, dėlto liganiečiai visu uolumu rengiasi pagerbti savo tautietį kunigą.

Naujam Dievo tarnui kun. Adolfui Klimanskiui lietuvių kolonija linki veiklos darbuotės dvasiniuose dirvonuose ne tik argentiniečių tarpe, bet taip pat nepamiršti ir savos lietuvių kolonijos ir bent kada stiprinti savo kunigišką žodžiu bei dvasiniais patarnavimais.

Su nepaprastu džiaugsmu ir dideliu pasiruošimu stengiasi naują kunigą sutikti Berisso miestas ir tame mieste gyveną lietuviai. Lapkričio 29 d. Eva Peron mieste kunigystės šventimus gavo Leopoldas Zubauckas. Jis yra pirmas kunigas iš Berisso miesto ir pirmas lietuvis, gavęs kunigystės šventimus La Platos vyskupijoje. Dėlto visas Berisso miestas yra sujūdes pasiruošti tinkamai atšvęsti šį didelį įvykį — kun. L. Zubaucko pirmąsias šv. Mišias, kurias jis laikys vietos Maria Auxiliadora bažnyčioje gruodžio 6 d. 10 val. Taip pat jo laukia ir lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčia, kurioje naujasis kunigas atliks iškilmingas šv. Mišias gruodžio 8 d. 6 val. vakaro.

Kun. L. Zubauckas yra gimęs 1929 m. birželio 12 d. Berisso mieste. Jo tėvelis, Jonas Zubauckas, kilęs nuo Joniškio, Argentinon yra atvykęs 1908 m. o motina Gertrūda Spudaitė, kilusi iš A. Panemunės ir atvykus jau po pirmojo karo. Čia Argentinijoje sukūrė lietuvišką šeimą ir išaugino gražų būrį vaikų — Joana Arlauskienę, Leopoldą, Feliksą, Antaną ir Marytę. Kun. Leopoldas mokėsi Berisso lietuvių pradžios ir valdiškoje mokykloje, kurią baigęs 1942 m. įstojo į La Platos mažąją seminariją. 1946

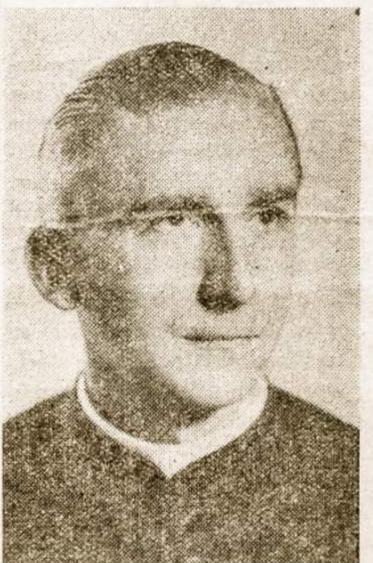
KUN. LEOPOLDAS ZUBAUCKAS

su nepaprastu džiaugsmu ir dideliu pasiruošimu stengiasi naują kunigą sutikti Berisso miestas ir tame mieste gyveną lietuviai. Lapkričio 29 d. Eva Peron mieste kunigystės šventimus gavo Leopoldas Zubauckas. Jis yra pirmas kunigas iš Berisso miesto ir pirmas lietuvis, gavęs kunigystės šventimus La Platos vyskupijoje. Dėlto visas Berisso miestas yra sujūdes pasiruošti tinkamai atšvęsti šį didelį įvykį — kun. L. Zubaucko pirmąsias šv. Mišias, kurias jis laikys vietos Maria Auxiliadora bažnyčioje gruodžio 6 d. 10 val. Taip pat jo laukia ir lietuvių Aušros Vartų parapijos bažnyčia, kurioje naujasis kunigas atliks iškilmingas šv. Mišias gruodžio 8 d. 6 val. vakaro.

Kun. L. Zubauckas yra gimęs 1929 m. birželio 12 d. Berisso mieste. Jo tėvelis, Jonas Zubauckas, kilęs nuo Joniškio, Argentinon yra atvykęs 1908 m. o motina Gertrūda Spudaitė, kilusi iš A. Panemunės ir atvykus jau po pirmojo karo. Čia Argentinijoje sukūrė lietuvišką šeimą ir išaugino gražų būrį vaikų — Joana Arlauskienę, Leopoldą, Feliksą, Antaną ir Marytę. Kun. Leopoldas mokėsi Berisso lietuvių pradžios ir valdiškoje mokykloje, kurią baigęs 1942 m. įstojo į La Platos mažąją seminariją. 1946

m. perėjo į Didžiąją Kunigų Seminariją studijuoti filosofijos ir teologijos mokslų. Tris metus studijavo filosofiją, keturis metus — teologiją. 1950 m. gavo tonsūrą, 1951 m. pradžioje gavo pirmuosius du mažuosius šventimus, o tų pačių metų pabaigoje — kitus du šventimus. Pereiną metų lapkričio mėn. gavo subdijakonato, šių metų kovo mėn. diakonato šventimus. Dabar išeina į platų gyvenimą su pilnomis kunigiškoms galimoms skelbti Kristaus Evangeliją, teikti žmonėms Dievo malones.

Naujajį kunigą sveikiname ir linkime geriausios sėkmės eiti Kristaus pėdomis, nešti krikščioniškos meilės ir taikos dvasią tų žmonių tarpan, su kuriais jam teks darbuotis. Taip pat ir lietuviai laukia kun. L. Zubaucko, kilusio ir argu-

Kun. Leopoldas Zubauckas

sio jų tarpe, dvasinių patarnavimų ir dvasinės paguodos.

Reikia priminti, kad abu šie naujieji kunigai — kun. L. Zubauckas ir kun. A. Klimanskis — labai gražiai kalba lietuviškai, skaito lietuvišką spaudą ir palaiko tamprius ryšius su savo tautiečiais. Tikimės, kad jie ir toliau bus mums visiems tokie pat artimi ir mieli mūsų vyresnieji broliai. Pn.

OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

DESPERATISKOS PASTANGOS

GELBĖTI LIETUVOS ŽEMĖS ŪKI

Iki šiol su žemės ūkiu Sov. Sąjungoje buvo apsiėmama kaip su fabriku. Visi apskaičiavimai buvo daromi tais pačiais pagrindais, kaip ir kokios mūlo gamybos. Įmonės, odų išdirbimo fabriko ar cheminės laboratorijos. Vadinas, tiek tai ha žemės reikalinga tiek tai traktorių, tiek tai karvių, arklių, kiaulių, tiek tai tonų trąšų ir t. t. — ir iš viso to mišinio turi būti gauta tiek tai centnerių javų, mėsos, daržovių, šieno ir t. t. Reikėjo, kad praektų 25 metai, kol bolševikai „priešakinės agrotechnikos“ išminčiai įsitikino, jog toks biurokratinis skaičiavimas žemės ūkiui netinka. Ir komunistų partijos centro komiteto plenumas turėjo konstatuoti, kad pavergtos Lietuvos žemės ūkio lygis neatitinka žemės ūkio aprūpinimo technika lygio ir kolūkinėje santvarkoje slypinciu galimybių.

Prie to dar buvo galima pridėti, kad jis niekada ir neatitiks. Du padauginę iš dviejų tik matematiškoje gausime keturis. Žemės ūkyje galima gauti keturis, ir tris, ir septynis, nes čia pastovių ir griežtai ribotų dydžių iš viso nėra. Rusija 25 metus į savo ūkį kišo tūkstančius traktorių, kombainų, linarovių, bulviakasių ir kitokių mašinų, pylė milijonus centnerių trąšų, o rezultatas buvo tas, kad ne tik jokios pažangos per tą laiką nepadarėta, bet — dar didelė atžanga. Kodėl taip įvyko? Ogi todėl, kad tai, ką TSRS komunistai laikė ir pavergtos Lietuvos š. m. spalio mėn. 21 d. „Tiesos“ aprašomas plenumas laiko „kolūkinėje santvarkoje slypinciomis galimybėmis“, yra kolūkinės santvarkos pačiuose giliausiuose pagrinduose glūdinčios neįgamybės, būtent — privačios nuosavybės nebuvimas“. Šitas neįkalkuliuotas dydis ir daro tai, jog visi teoretiniai apskaičiavimai eina niekais, o iškyla vienintelis realybė — žemės ūkio bankrotas.

Komunistai labai gerai žino, kur yra visų kolūkinių negerovių priežastis, tik vengia apie ją viešai kalbėti ir atvirai pripažinti, kad kol nebus atstatytas privatus ūkininkavimas, tol jokios priemonės nieko negelbės. Ne tik menas ir mokslas, bet ir ūkis be laisvės negali vystytis ir gyventi.

Individualaus ūkininkavimo siekimui patenkinti komunistai leido turėti kolūkininkams privačius sklypelius, karvutę, porą avių, vištų, bet ir nuo jų paime mokesčius ir duoklę valstybei. Kad tai yra

labai stiprus jausmas, rodo kolektyvinių pastangos visomis jėgomis išlaikyti tuos paskutinius nuosavybės trupinius, nors jie atneša daugiau rūpesčio negu pelno.

Suprantama, kad „načalnikas“ niekada neparodys tikro rūpesčio ir meilės žemės ūkiui, kiek jo savininkas. Jei ant lauko neužaugo ar supuvo, tai jo supuvo ir jam neužaugo. O „načalnikui“ kas — jis vis vien gaus savo algą, o pora rublių daugiau ar mažiau premijų — tai didelio vaidmens nevaidina. Dėl to plenumas ir reikalauja kelti partinio kadro atsakomybę už padėti kol. ūkyje, MTS ir tarybiname ūkyje likviduoti nuasmeninimą ir neatsakingumą vadovaujant kol. ūkiams. Bet kaip tu, žmogau, pakelsi tą atsakomybę ir kaip likviduosi nuasmeninimą, jei visa kol. ūkio vadovybė susideda tik iš viršininkų? Šiandieną jis čia, rytoj — kitur. O žemės ūkyje planuojama ne vieneriems ir dvejiems metams, bet — dešimtmečiams. Ateina kitas „načalnikas“ ir senuosius planus apverčia aukštyn kojomis: vėl nauji planai ir nauji reikalavimai.

Žlauriai klystų tas, kuris manytų, kad šitie, nors ir kaip pažūrėti paprastai, reikalavimai yra surašyti pavergtos Lietuvos partijos tuščia galvių. Ne, tai yra papugiškas pakartojimas Chruščiovo kalboje, pasakytoje š. m. rugsėjo 8 d. visąsąjunginės kom. partijos plenume, iškeltų reikalavimų su visais vertimo rusicizmais. Kas tinka maskoliams, šiandieną turi tikti ir pavergtos Lietuvos žmonėms.

Chruščiovas savo kalboje turėjo pripažinti sukolektyvinto Rusijos žemės ūkio sūsmukimą. Tą pat pripažino ir pavergtos Lietuvos kp plenumo papūgos. Jos konstatavo, kad „daugelyje kolūkių ir rajonų grūdinių kultūrų, žieminių, cukr. runkelių, bulvių ir kitų kultūrų derlius yra per žemas. Ypač daug stambių trūkumų yra gyvulininkystės srity. Lėtai didėja gyvulių ir karių skaičius. Dėl blogo gyvulių šėrimo, priežiūros, gyvulininkystės produktingumas kol. ūkiuose vis dar tebėra žemas. Labai atsilieka vystant gyvulininkystę Salantų, širvintų, Simno, Vilniaus, šilalės, Varnių, Nemenčinės, Molėtų ir eilės kitų rajonų kolūkių. Daugelyje kol. ūkių blogai išvystyta pašarų bazė, maža gaminama gerų šieno, siloso, sakanavasių ir bulvių, blogai išnaudojami natūraliųjų pievų ir ganyklų plotai“.

Jei okup. Lietuvos komunistų partijos centro komitetas turėtų dar

Lapkričio 7-tosios nauja prasmė

Kasmet visas bolševikinis pasaulis su didele pompa švenčia lapkričio 7 d. kaip bolševizmo laimėjimo dieną. 1917 m. lapkričio 7 d. (senuoju stilium spalio 25 d) bolševikai pagrobė Rusijos valdžią. Minėdami to valdžios pagrobimo metines, bolševikai stengiasi tą pagrobimą ir bolševizmo įsigalėjimą pavaizduoti kaip darbo žmonių laimėjimą, kaip laisvės laimėjimą. Faktiškai visi žinome, kad bolševizmas neša baisiausią žmogaus pavergimą ir nužmoginimą, tačiau lig šiol niekas nebuvo ėmėsis iniciatyvos lapkričio 7-jai duoti jos tikrąją prasmę. Buvo stengiamasi ta proga nušviesti bolševizmo tikroji vertė, bet nebuvo tai dienai duotas naujas pozityvus turinys. Tik šiemet, pagaliau, lapkričio 7-oji paskelbta Nežinomojo Politinio Kalinio Diena. Ką ta tai reiškia? Tada reiškia, kad lapkričio 7 d. įsigalėjusi bolševikinė sistema yra žmogaus pavergimo sistema ir kad visų totalistinių režimų kankiniams prisiminti diena yra tinkamiausia bolševikinio režimo pradžios diena. Bolševizmo laimėjimo diena buvo žmogaus laisvės pralaimėjimo diena, buvo masinių politinių žudynių pradžios diena. Hitleris tebuvo Stalino pamėgdžiotas. Buchenwaldas, Dachau, Oranienburgas buvo tik pamėgdžiojimas Kolymos, Narjmsko, Vorkutos, Sotovkų, Magadano, Pinegos ir kt. Sovietų Sąjungos naikinamųjų įstaigų.

Todėl visai teisingai nusprendė New Yorke susirinkę įvairių tautų buv. politinių kalinių organizacijų atstovai, lapkričio 7 d. proklamuoti Nežinomojo Politinio Kalinio Diena, ir ta proga kreipdamies į visą laisvąjį pasaulį, kad nuo šiol lapkričio 7-oji kasmet būtų visame pasaulyje minima kaip Nežinomojo Politinio Kalinio Diena.

Jau šių metų Nežinomojo Politinio Kalinio Dienai iškilmingai pamėgdinti New Yorke buvo susidareęs

specialus tarptautinis komitetas, kuris išleido „Lapkričio 7-sios manifestą“ (žūr. skyrium) ir surengė minėjimą salėje bei piketavimą Sovietų Sąjungos delegacijos prie JT.

NPKD minėjimas įvyko didžiojoje Hunter College salėje. Minėjimą pradėdant į estradą buv. polit. kaliniai išnešė plakatus su vardais pačių didžiųjų GZ: Kolyma, Karaganda, Jakutsk, Vorkuta, Buchenwald, Pravienskiškės, ir kt. V. Sidzikauskas nušvietė Nežinomojo Politinio Kalinio Dienos prasmę, JAV kongreso atstovas Ch. Kerstenas (žinomas lietuvių ir apskritai pavergtųjų bičiulis) pasakė minėjimui pritaikytą kalbą, pažymėdamas, kad pavergtųjų laisvės atgavimas „yra gyvybės klausimas visam laisvajam pasauliui“. Iš „Lapkričio 7 d. Manifesto“ klekvienos tautos politinių kalinių atstovas sava kalba paskaitė priesaikos tekstą. Skaitant priesaiką, šviesoms salėje užgesus, didžiuliam ekranė pasirodė davo to krašto žemėlapis su jame atžymėtomis koncentracijos stovyklomis. Priesaikos tekstą paskaitė, minėjimo vedėjas V. Sidzikauskas angliskai trumpai painformuodavo apie tų stovyklų ir jose laikomųjų kalinių kiekį. Įspūdis buvo sukrečiantis.

Minėjimą sveikino eilė JAV senatorių, darbininkų unijų veikėjų, žinomasis kovotojas su KZ David Rousset iš Europos ir kt. Minėjimo dalyviai priėmė rezoluciją JT ir JT nariams, kad darytų žygių panaikinti KZ ir neteisėtus areštus, kad JT nebūtų vietos toms valstybėms, kurios šitokias politines priemones vartoja.

Po minėjimo dalis dalyvių su plakatais patraukė prie Sovietų Sąjungos atstovybės prie JT.

Kalkurių Amerikos valstybių gubernatoriai lapkričio 7 d. paskelbė oficialiai kaip Nežinomojo Politinio Kalinio Dieną. Kor.

Jungtinėse Valstybėse

PARAPIJOS IR ZOOLOGIJOS SODAS

Ankstį rytą nuvykstu į pirmą pasitaikiusią bažnyčią. Žiūriu, kad čia nemažas judėjimas, daug žmonių, ypač jaunimo. Iš tikro reikia stebėtis, kaip amerikiečiai katalikai moka tvarkyti savo parapijas. Prie bažnyčios beveik visada yra ir parapijinė mokykla, kuri paprastai yra seserų vienuolių vedama. Parapijiečiai turi glaudų ryšį su savo dvasios vadais. Šv. Mišios gausiai lankomos. Net paprastą dieną į Mišias susirenka daug žmonių. Gaunasi vaizdas, kad katalikybė Amerikoje gana gyva, nežiūrint į tai, kad vyriausybė nė vienos religinės bendruomenės neremia. Amerikos katalikų gyvenime didžiausią reikšmę turi parapijinės mokyklos, kurios auklėja jaunąją kartą ir padaro ją atsparią visoms neigiamoms aplinkos įtakoms.

Labai mane nustebino Čikagos zoologijos sodas, iškamšose. Tai yra tam tikras gamtos muziejus, kokio dar niekur nebuvo tokę matyti. Čia surinkta daugybė egzempliorių visokių visokiausių žvėrių, paukščių ir gyvių. Jei kas Buenos Aires zoologijos sodo visus gyvullius ir paukščius iškimštų, tai gautųsi tik dalis to, kas yra tame Čikagos gamtos muziejuje. Bet tai nėra vien paprastos iškamšos. Tai yra gyvas to ar kito gyvio pavaizdavimas su visa gamtine aplinka, su natūralia to gyvio pozicija joje. Ko negalima gamtiniu, natūraliu būdu pavaizduoti, tai papildoma tam pritaikytos, labai meniškai padarytos dekoracijos. Ir gausūs vaizdas, lyg gyva žvėrį ar paukštį matytumei gamtoje. Tokio muziejaus niekur neužtikau nei Europoje, nei Pietų Amerikoje.

MENAS, INDUSTRIJOS MUZIEJUS

Teko būti ir Čikagos meno galerijoje, kur galima susipažinti su pačių garsiausių Europos ir Amerikos menininkų darbais. Čia pamatysi ir Rembrandtą ir Dürerį ir kitus. Yra čia gana plačiai atstovaujamas ir

japonų menas, ypač jų tapyba. Skulptūros čia ne tiek daug, bet yra keletas gražių eksponatų, atvežtų iš Prancūzijos, kad jie karo metu nebūtų sunaikinti.

Teko būti ir labai įdomiame industrijos muziejuje, kur schemomis, modeliais ir mašinomis yra pavaizduota modernioji ir primityvioji industrija. Čia pamatai, kaip gręžiama žemė, iš jos ištraukiamas žibalas, kaip kasama anglis, kaip gaminami orlaiviai, automobiliai, kaip veikia įvairios mašinos ir t. t. Yra čia ir medicinos skyrius, kur galima susipažinti su įvairiais chemikalais, kur taip pat parodoma visa žmogaus fiziologija, organų funkcijos. Visiems į akis krenta milžiniškas žmogaus širdies modelis; per tą širdį net pereiti galima, galima ją net iš vidaus stebėti, kaip ji dirba, kaip varo kraują, geriau išvaizduojį širdies vožtuvus ir jos stiprius muskulius.

Iš muziejaus išėini tarsi apsvaigęs, net neįmanoma savo galvoj sutalpinti visa tai, ką esi matęs.

JACKSON PARKAS — MAŠINŲ KAMŠATIS

Prie pat industrijos muziejaus yra gažus ir didelis Jackson parkas. Išsidėstęs jis plačiai prie ežero. Vasaros metu čia, ežero pakrantėse, būna puikios maudyklės. Pačiame parke įrengta daug golfo aikščių, kur jas noriai lanko golfo mėgėjai.

Kiek toliau matyti didelis ir ilgas įsikūlimas į ežerą. Tarytum tai būtų jūros tiltas Palangoje. Bet čia jis daug ilgesnis ir platesnis, nes lengvai talpina universiteto milžiniškus rūmus.

Yra ir nemažai vargo Čikagoje. Vargsta čia ypač automobilių savininkai, kai nėra kur pastatyti mašinos. Bet kur jos nepastatyti, ant kiekvienos gatvės nepaliksi, o ir pastatę turi užmokėti tam tikrą mokestį. Į automatą turi įmesti ketvirtį dolerio (apie 5 argent. pesus), tai yra mokestis valandai. Jei mašina išstovės ilgiau, mokestis daugiau. Dažnai net už pinigus nėra kur jos

pastatyti, reikia važinėti ratu aplinkui ir laukti, kol kas nors nuvažiuos ir paliks laisvą vietą.

ČIKAGA IR JOS PRIEMIESČIAI, KAIMAS MIESTE, DARBININKŲ ROJUS

Čikagos miestas yra labai išsidėstęs į platumą. Kai kas lygina jį su Bs. As., bet tokio palyginimo būti negali. Buenos Aires yra daugiau suspaustas, su modernišku centru ir vargingais priemiesčiais. Čikagos gi priemiesčiai Cicero ir Berwyn yra lyg etnografinis miesto centras, su švariais ir gražiais gyvenamais kvartalais. Čikagos miestą labai ištesia automobiliams pastatyti įrengtos aikštės, plačios gatvės, vienai šeimai pritaikyti gyvenami namai. Be abejo, Čikagos centre yra ir milžiniškų namų, bet, apskritai, gatvės yra išstėtos nedideliais namais, kurie nėra labai suspausti vieni prie kitų.

Montevideo lietuvių naujosios bažnyčios projektas

Ypač tai jaučiasi gyvenamuose kvartaluose. Namukai beveik visi turi pusantrą aukšto. Žemutinis aukštas, truputį įleistas į žemę, langai prasižėda tuoj nuo žemės paviršiaus. Čia paprastai žmonės negyvena: turį centrinį šildymą, skalbimo ir prosijimo mašinas, sandėlius ir t. t. Viršutinis aukštas yra pats svarbiausias: čia yra moderniai įrengti gyvenamieji kambariai. Įėjimas yra per tam tikrą iškelį priekingį. Beveik visi namai stovi atokiau nuo gatvės. Tarp namų ir gatvės yra

Pirmoji Baltijos Tautų Sporto Šventė Argentinoje

Š. m. gruodžio 20 d. 15 val. Lietuvių Parapijos sporto aikštėlyje Mendoza 2280, Avellaneda, įvyksta PIRMOJI BALTIJOS TAUTŲ SPORTO ŠVENTĖ. Varžybose dalyvauja estų, latvių ir lietuvių sportininkai. Programa numatoma sekanči:

medžių alėjos, už jų platus šaligatviai, kurie taip pat yra dar gana atokiai nuo namų. Iš šaligatvių į namus paprastai dar būna specialūs cementiniai takai. Tokiose gatvėse, kur gyvena žmonės, paprastai nebūna nei krautuvių, nei pereinančių gatves pardavinėtojų. Ten galima džiaugtis visiška ramybe. Čia taip tylu ir ramu, tarsi būtumei Lietuvos kaime.

Čikaga savo didele švara nepasižymi. Net miesto centre ant gatvių ir tarpugatviuose matyti pilna šiukšlių. Susidariau vaizdą, kad gy-

1. Šventės atidarymas — atidaro Arg. Liet. B-nės Centro V-bos atstovas.

2. Naudos vėliavos pašventinimas ir įteikimas sportininkams. Vėliavą aukoja ir įteikia dr. Kairėlis. Vėliavos šventinimo ir įteikimo apeigoms asistuoja dvi poros kumų. Šventinimo apeigas atliks kun. dr. A. Kleiva MIC.

3. Sportininkų paradas
4. Sporto varžybos
a Tinklinis
b Stalo tenisas
c Šachmatai

Šventė ruošia Arg. Liet. B-nės Sporto Klubas "Kovas".

Tinklini vadovauja p. Cepelevičius, Stalo tenisi — R. Vedegys, Šachmatams — A. Santaras.

Šventės Rengimo Komitetas:
Pirm. Dr. Kairėlis ir inž. Stašaitis.
Nariai: Bubnovas, Karavaitis, Galeckas, Gliosas, Santaras, F. Vaitkevičius, estų ir latvių atstovai.

NEMIRTINGA LIETUVIŠKA ŠACHMATŲ PARTIJA

— tokiu vardu pavadinta antrašte žurn. "Mundo Argentino" spalio mėn. nr. savo šachmatų skyriuje įsidėjo Lietuvos šachmatų meistro VI. Mikėno sulostą 1939 m. Kemerio meisterių turnyre šachmatų partiją prieš I. Dreiberę. Už šią gražiausią minoto turnyro partiją VI. Mikėnas gavo premiją. Džiugu paminėti, kad ir šiuo metu V. Mikėnas tebėra puikios formos, nes paskutiniame Sov. Rusijos šachmatų meisterių turnyre jis išloštinoj padėty yra pertraukęs savo partiją prieš diameisterį estą Keresą ir pasaulio meisterį Botvinką.

* Amerikos lietuvių kongrese dalyvaus taip pat Kerstenas ir visa jo vadovaujama komisija Pabaltijo užgrobumui iširti. VLIKO vardu kongresą pasveikinti ir tarti žodį VLIKO pirm-ko M. Krupavičiaus paprašytas adv. L. Šmulskytis.

Gabr. TAUCIUS

Kurstė karą Lietuvai išlaisvinti

Vitkevičiaus derybos su emiru Dot Mahomedu ilgokai užsitęsė. Jas vikriai trukdė Burnesas. Pirmas jo susitikimas su emiru visai nepasisekė. Vitkevičius jam įteikė iš karto ne tik caro, bet ir Persijos šacho laiškus. Šio pastarojo laiško įsakomasis tonas taip įsūtino emirą, kad jis visą savo pyktį išlejo ant laiško įteikėjo Vitkevičiaus ir nutraukė jį nuo pasikalbėjimų. Tik kitą dieną, kiek atvėsus pykčiui, pakvietė pats į savo rūmus ir pradėjo klausinėti, kokios politinės naudos susilauktų iš caro globos.

Vitkevičius pažadų nesigalėjo. Jis pažadėjo emirui caro vardu pinigų, ginklų ir reikalų esant, net kariuomenės pagalbos. Bet už tai reikalavo visiškai caro global-protektoratui pietų Afganistaną su sostine Kandaharu. Čia turėjo apsigyventi caro rezidentas ir jam turėjo paklusti to krašto visa administracija.

Vitkevičius triumfavo ir rankas trynė iš džiaugsmo. Jam buvo visai aišku, kad anglai nieku žyvu neleis rusams įsigalėti Afganistane, rusai gi negalės susilaikyti nuo Vitkevičiaus sutarties įgyvendinimo. Jaunas žemaitis savo vaizduotėje jau matė savo sunkaus ir pavojingo darbo senai laukiamus vaisius — jo sukurstytą karą; anglai nugalėję rusus, Lietuva ir žemaitė vėl laisvos žemės, 1838 m. gegužės mėnesį jis prieteliškai atsiveikina su Dost Mahomedu, apleidžia Kabulą ir išvyksta į Kandaharą, o iš čia, lydimas to krašto valdovo Kohundilo sūnaus — pas Persijos šachą, kur galutinai baigė visas derybas ir pasirašė sutartis. Afganistanas, Persija ir Rusija sudarė sąjungą, tuo patim pasiskelbė Anglijos priešais. Kad tas susitarimas būtų stipresnis ir kad parodytų, jog susitarimas iš rusų pusės pradėdamas vykdyti nuo pirmos dienos, Vitkevičius įteikė Kohundilo sūnui 60.000 dukatų, liepdamas iš jų 40.000 perduoti Afganistanui išduti karo reikalams, o likusius 20.000 padalinti lygdomis tarp Dost Mahomeda ir Kohundilo.

Vitkevičius savo misiją baigė ir patraukė į Orenburgą. Grįždamas tiksliai žymėjosi geografines sąlygas tų kraštų, per kuriuos jam teko grįžti į Rusiją, kelius ir jų būklę, brastus per upes, medžius tyruose, šulinius ir kitus vandens telkinius; žodžiu visa, kas žygiuojančiam kariuomenei reikalinga tiksliai žinoti. Jis buvo tikras, kad šiais keliais netrukus trauks rusų armija į Afganistaną. Jo siektas tikslas atrodė visai čia pat. Tik ranką ištiesk ir jį apčiuopsi. Kelionė buvo sunki ir ilga. Reikėjo tūkstančius kilometrų nugalėti. Vyko ir pėsčias ir raitais. Ir vienas ir su palydovais. Stepės ir kalnai bel priešiška nusitelkę bastuokliai, pagaliau žaizduota nuo kelionės koja — visa nugalėta. Padėjo jam lengvai tuos sunkumus nugalėti greita tėvynės laisvės viltis. Jis apčiuopiamai juto nešą nematomą karo gaisro vėliavą, o pro ją veržėsi laisvos Lietuvos vizija.

Tačiau Vitkevičius savo planuose ir apskaičiavimuose viena išleido iš akių, būtent — anglų budrumą ir saugojimą Indijos, kaip savo akies. Įėjus jam į Indijos kalninius kraštus, į kuriuos jis taip drastiškai įžengė įsmeigti ten rusų vėliavą, kiekvienas jo žygis budriai buvo sekamas anglų saugumo. Tuometinis Indijos valdytojas lordas Aucklandas buvo užverstas detaliais pranešimais apie Vitkevičiaus veiklą ne tik Afganistane, bet ir Persijoje. Jis stebėjosi jo drąsa ir sumanumu, bet Anglijai pavojaus, bent pradžioje, jokio nematė. Lordas Aucklandas į visus jo agentų pranešimus žiūrėjo pro pirštus. Tačiau per kokį laiką pamatęs, kad Vitkevičius ne tik keliauja ir gyvena, bet ir veikia sėkmingai, pradėjo įsitikinti, kad Vitkevičiaus užnugary stovima Rusijos vyriausybės. Tuomet tik jis visą Vitkevičiaus bylą persiuntė Londono Užsienio Reikalų Ministerijai.

Anglų — Rusijos politinio konflikto sėkla pasėta...

Vitkevičius, grįžęs į Orenburgą apie 1838 m. pabaigą, pradėjo rengtis kelionei į Petrapilį. Jis buvo įsitikinęs, kad Afganistane karas turis netrukus kilti.

Kai Petrapilyj 1839 metų pavašarį atferavo reikiamam įstaigom apie visa, kas jo buvo patirta Afganistane, Vitkevičius sostinės sferose tapo dienos didvyriu. Visa rusų spauda apie jį rašė labai plačiai. Nuo jos neatsiliko vokiečių, prancūzų ir anglų spauda. Aleksandras Humboldtas, skaitydamas spaudą, prisiminė kareivį — katoržininką Orsko tvirtovėje ir stebėjosi, kaip gali pasikeisti žmogaus likimas.

Caro valdžios organai Vitkevičių priėmė palankiausiai. Nesselrodė pristatė jį pakelti į aukštesnį laipsnį ir apdovanojo pinigais ir ordinu. Žymiausias politinio pasaulio asmens kvietė jį pietums ir įvairius priėmimus. Bet visa tai Vitkevičiaus nedžiugino. Jis ne tik nematė, bet ir jautė negalėjo savo labai varginančių ir pavojingų kelionių slyktų rezultatų ir tokių gražių svajonių realizavimosi — Anglų - Rusų karo. Atvirksčiai, jis pamatė, kad rusai jo planais purtos ir atsižada. Nesselrodė anglų ambasadoriui pareiškė, kad Vitkevičius turėjo tik prekybinių tikslų ir įgaliojimus tam reikalui. Jei jis tuos įgaliojimus bus peržengęs, jį žadėjo net nubauti.

Apčiuopiamai parodyti anglams, kad rusai nė manyti nemano apie karą dėl Afganistano, pirmiausiai atšaukė iš Teherano savo ambasadorių grafą Simoničių. Jo vieton paskyrė generolą Duhamelį. Jis nebuvo linkęs į tokius rizikingus žygius, kaip jo pirmatakas ir užtrinė visus Vitkevičiaus politinės veiklos pėdsakus ir Persijoje ir Afganistane. Petrapilyj Nesselrodė tą baltinimosi akciją pravedė dar su didesniu uolumu.

Rusai politiškai nusiplovė rankas. Visa kaltė nukelta ant Vitkevičiaus nugaros.

Kas darosi Petrapily, emiras Dost Mahomedas nežinojo. Jis pasitikėjo Vitkevičiaus pažadais ir rusų garbingumu. Taip nusitelkęs pradėjo rengtis karui su Pundžabu. Tačiau jo pasirengimams nebuvo daug

laiko. 1839 m. sausio mėnesį anglų - indų kariuomenė iš Pundžabo patraukė Kabulos kryptimi. Afganiečių kariuomenė greit buvo sumalta. Kadangi rusų pagalba neatėjo, Dost Mahomedas turėjo apieiti savo sostinę Kabulą, o paskui ir savo žemę. Jo vietą užėmė Runjeet Singhas.

Pasiekusi Vitkevičių žinia apie Kabulo kritimą ir apie Dost Mahomeda likimą buvo jam dviubas smūgis. Pirmiausia, tie įvykiai sunaikino visus jo naujastus planus; antra, pažeidė jo garbę ir pažemino jo asmenį Dost Mahomeda akivaizdoje, nes emiras buvo Vitkevičiaus pažadais patikėjęs. Kėlė jam taip pat daug nerimo ir tolimesnės Persijos — Afganistano veiklos pasėkos. Grįžimo į Orenburgą, su kuriuo jis buvo surištas, mintis jį stačiai purtė. Pasilikimas kokiam laikui valdžios pagedavimu Petrapilyj slėgė. Vieną dieną vaikščiodamas po Nevos Prospektą jis visai netikėtai sutiko Tomą Zaną, kuris laime spinduliavo, nes jam buvo leista iš tremties grįžti į taip pasilgtą ir mylimą Lietuvą.

Vitkevičius palūžo. Toks staigus griuvimas jo svajū rūmų jį prislėgė. Visi darbai, visi pavojai, tiek kalbų išmokimas, visos svajos griuvo nesugrąžinamai. Zano pasakojimu Vitkevičiaus išorinė išvaizda nebe panašė buvo anų laikų Kražių gimnazisto ir filaretų idealų entuziasto išvaizdai. Caro karininko uniforma ir valenrodizmas jį pakeitė visiškai. Darbai, rūpesčiai ir klimatas išvagojo jo kaktą gilomis raukšlėmis, kurios visai nesiderino su jo jaunu veidu, drąsu ir giliu žvilgsniu, tiesa gražia povyza, judriais mostais ir balso energija.

Bet Zaną sudomino ne tiek tos raukšlės, kiek jo sielos būseną, vidaus išgyvenimai. Vitkevičius jam darė įspūdį žmogaus, kurį buvo apnikęs skausmingas liūdesys ir jausmas, kad jam ant kulnų lipa mirtis. Tai buvo matyti iš Vitkevičiaus balso, jo judesių ir visos laikysenos. Zanas rimtai susirūpino savo draugo idealisto ir didelio pasišventėlio likimu. Buvo pagrindo susirūpinti. Mirtis, kuri tiek kartų jam žiūrėjo į akis negyvenamų

Azijos stepių ir kalnų takuose, tarp žiaurių gaivalų ir dar žiauresnių žmonių, nestengė savo aukos sugriebti. Judrus ir sumanus žemaitis iš po jos negalėtingo dalgio pasprukdavo. Dabar, lyg keršindama už tai drąsuoliui, su dideliu atsargumu nepastebimai artinosi prie jo ir rengėsi kirsti jauną gyvybę.

Vitkevičius sutiko Petrapilyj daug pažįstamų rusų iš Persijos - Afganistano žygiuotės laikų — grafą Simoničių, Levą Sieniavią, kunigaikštį Saltykovą ir kit. Saltykovas Vitkevičių labai buvo pamėgęs. Jis jį pasikvietė į teatrą. Vitkevičius buvo labai linksmai nusiteikęs. Niekas nebūtų pasakęs, kad jis, kaip žvakė, mirkčiojo savo liepsnos paskutiniams likučiams.

Rytoj Vitkevičius buvo rastas savo kambary peršauta galva. Rusai savo politiką visai išbaltino. Vitkevičiaus peranksti buvo visa parengta. Tokiai bylai jie dar nebuvo pasirengę. Todėl Vitkevičius turėjo pasitraukti iš gyvenimo, kad negalėtų kada rusų politikos paslapčių atskleisti ir mesti šešėlį ant jų gerų norų anglų atžvilgiu.

Taip dingo kilnusis žemaitis, kuris vienas savo pastangomis buvo užsimojęs išlaisvinti Lietuvą iš caro jungo.

Rusų spauda išgarsino šį įvykį, kaip savižudystę, pažymėdama, kad visa jo korespondencija ir užrašai iš kelionių jo paties buvo sunaikinti prieš nusižudymą. Bet nerasta ir jokio laiškelio nei motinai, nei broliui, kuriuos taip mylėjo ir kurių likimu visą gyvenimą taip rūpinosi. Kas braukė jį Rusijos laubui iš gyvenimo — nepaliko laiko tiems laiškeliams parašyti.

Apie Vitkevičių daug buvo savų laikų prirašyta vokiškai, pranzūziškai, angliškai, rusiškai ir lenkiškai. Apie jį savo prisiminimuose rašė Tomas Zanas. Buvo net knygų parašyta. Tačiau šis pasinaudojau tik dabartine spauda, o daugiausia lenkų laikraščiu „Zycie“, kuris prisiminė Vitkevičių keliuose savo numeruose, suprantama, vadindamas jį lenku, kaip Lietuvą — lenkų provinciją. (Tremtis)

MOTERIS IR GYVENIMAS

Atnaujinant „Laike“ Moterų Skyrių, linkiu, kad jis būtų turiningas ir visapusiškai patenkintų savo skaitytojas. Redaktorei daug pasisekimo ir ištvėrmės šiam atsakingam darbe.

L. Grauzinienė.

Redaktorės Žodis

Mielos Sesės,

Atnaujinant moterų skyrių „Laike“, tebūna man leista pasveikinti visas lietuves moteris Argentinoje, išblaškytas po šią taip didelę ir plačią šalį, kuri tapo dabar antrąja tėvyne didellam mūsų tautiečių skaičiui, išbėkštiems toli nuo savo brangios Tėviškės, vieniems anksčiau, kitiems vėliau, bet gyvenantiems ryškiais dar tėvynės prisiminimais ir plazdančia tėvynės meile širdimi.

„Moteris ir Gyvenimas“ nori būti miela viešnia kiekvienoje lietuvių šeimose arti ir toli, Argentinoje ir už jos sienų. „Moteris ir Gyvenimas“, eidama moterišku ir krikščioniškai-lietuvišku keliu, būdama auklėjimo, medicinos, visuomeninių bei lietuviškųjų reikalų mokytoja, nori sujungti visas Argentinos lietuves moteris po Tėvynės meilės vėliava, kad, užmiršę visus ilgų metų nesupratimus bei nuomonių ir politinių pažiūrų skirtumus, moterišku nuolaidumu atleistumėm vieni kitiems ir, išgriovę prarają tarp senų ir naujų atei-

vių, eitumėm vien tik Lietuvos keliu ir

Vardan tos Lietuvos, vienybė težydi. Kad moterų skyrius būtų įdomus ir mielas, reikia kad visos moterys jame dalyvautų, kad jis būtų visų mūsų darbo kūrinys. Todėl kviečiu visas moteris į bendrą darbą: siųskite savo bandymus, rašinius, žinias ir korespondencijas iš tolimiausių Argentinos kampelių. Redakcija džiaugsis nuolat būdama kontakte su jumis ir turėdama visą eilę bendradarbių. Kad mūsų skyrius būtų gražus, reikia jam daugiau papuošimų - iliustracijų, o tas, deja, yra surišta su pinigais. Čia mano antras prašymas — atsiųskite aukų. Moterų organizacijos bei moters dalyvaujančios mėsrose organizacijose yra prašomos padaryti parengimų, loterijų ir t. t. mūsų skyriaus naudai, kad „Moteris ir Gyvenimas“ būtų ne tik miela ir įdomi, bet ir graži.

Tepadeda mums Dievas ištesėti mūsų norus.

Visuomet su jumis

O. Kairelienė.

ATOSTOGOS MOTINOMS

Šiuo metu beveik visose kultūringo pasaulio valstybėse pripažįstama teisė darbininkui gauti trijų savaitinių apmokamas atostogas. Kadangi didelę dalį darbininkų sudaro moterys, tai ir jas šis įstatymas apima. Bet kiek jos jomis pasinaudoja, jei yra ištekėjusios ir yra prižiūrimos namuose? Be to, nedirbančiomis įstaigose ar fabrikuose, bet sunkiai dirbančiomis namie prie ruošos ir vaikų, niekas ne tikrai apmokomų, bet ir neapmokomų atostogų neduoda, jei pati šeima nėra pakankamai pasiturinti, kad galėtų išleisti motiną poilsui. Ar tai teisinga?

Tą neteisębę, tur būt, pirmoji pastebėjo Norvegija. Šiemet iš valstybės išdo yra paskirta 400.000 kronų apmokėti kelionei bei atostogoms motinoms, kurios turi daug vaikų. Kad jos būtų visiškai ramios ir negalvotų apie paliktus namus, valstybė tokiems namams, palikusiems be motinų, parūpina slauges, kurios prižiūri vaikus, išverda ir apskalbia.

Švedai dar neskiria savo biudžete pinigų motinų atostogoms. Jie daro kitaip. Ten yra moterims poilsio namai, į kuriuos priimamos pailsėti motinos, turinčios bent du

vaiku ir labai kuklias pajamas. Jų vaikus tuo metu priglaudžia vaikų poilsio namai. Jei vaikas jau sukako 15 metų ir jau gali vienas keliauti, jam duodamas nemokamas bilietas, kuriuo jis gali keliauti po visą kraštą. Jaunesni vaikai (tarp 11 ir 15 metų) gali būti lydimi motinų, kurios taip pat gauna tokią bilietą, jei šeima neturi daugiau pajamų kaip 500 kronų į metus ir jų turtas nesiekia daugiau 30.000 kronų. Bendrai apie pusę švedijos vaikų naudojami tokiais bilietais ir apie vienas trečdalis motinų juos gauna, jei nori vienos atostogauti.

Tos dvi Skandinavų valstybės gerai supranta, kad tik motina turinti vaikų gali tautą išlaikyti ir tik nuo sveikos motinos priklauso visos tautos sveikatingumas.

Vokietijoje, Koelno Katal. Moterų ir Mergaičių Organizacijų rūpesčiu apie 15.000 motinų buvo sudaryta galimybė tinkamai pailsėti vasaros atostogų metu. Tuo būdu daugelis karo metu išsvargusių ir ilgą laiką poilsio neturėjusių motinų turi progą atgaivinti savo jėgas. Koelno arkivyskupas šiam tikslui turi visą eilę poilsio namų kalnuose ir kitose kurortinėse vietovėse. O.

J. VENCKUS S. J.

VITAMINAS C

Žodis „Vitaminas“ yra naujos kilmės. Šią žodį nukalė Kazimieras Funk 1912 metais. Tas mokslininkas tyčiomis įsėjo, kad pavadinimas būtų reikšmingas, skambus ir jį būtų galima lengvai atsiminti. Žodis tikrai yra skambus ir labai tinka komercinei propagandai. Pavadinimas paeina nuo lotyniško žodžio „vita“ - gyvybė, gal dar geriau nuo būdvardžio „vitalis“, gyvybiškas, arba gyvybinis, būtinas gyvybei palaikyti, todėl teisingiau išeitų sakyti „Vitalinas“. Bet kadangi žodis „vitaminas“ jau taip prigijo, todėl niekas daugiau nebe-
mėgina jo keisti į „vitaliną“.

Šį kartą mes kalbėsime apie vitamino C. Kada pirmą kartą vitamino reikšmę paaiškėjo, tada dar niekas nežinojo jų cheminės formulės, todėl stačiai buvo vadinami A, B, C, ir taip toliau, atseit, pagal alfabetą. Šiandien jau daugelio vitamino cheminės formulės yra surastos, todėl savaime jau nebėra reikalo naudotis raidėmis, bet chemiškais vardais. Vitamino C formulė yra jau žinoma, ir tas junginys vadinasi askorbinė rūgštis. Todėl mokslinės knygos jau nebekalba apie vitamino C, tik apie askorbinę

rūgštį, bet kasdieniniame gyvenime, pagal seną įprotį, vis dar kalbama apie vitamino C.

Vitaminas C yra surištas su viena liga, kuri jau senovėje buvo žinoma ir vadinosi skorbuta, tik palyginti neseniai sužinota, kad ta liga yra vitamino C stokos pasekmė. Senovės jūrininkai labai dažnai susirgavo skorbutu. Jie sakydavo, kad ta liga paeina nuo sūdytos mėsos. Ispanai jūrininkai šią ligą vadinavo dar „peste del mar“ — jūrų maras. Šešiolikto šimtmečio gale buvo pastebėta, kad vaisiai, ypač citrinos sunka, apsaugo jūrininkus nuo skorbuto, todėl Britanijos laivynas buvo įsakytas įsidėti į kelionę citrinų (angliškai lime). Delto kal kas su tam tikru pasityčiojimu vadinavo Anglijos jūreivius „limeys“, limonais ar limonininkais. Skorbutas gerokai sumažėjo, kada vietoje burių buvo įvestos motorinės mašinos, nes tuo kelionės laikas sumažėjo, nebereikėdavo tiek ilgai išbūti ant vandens. Europos gyventojų tarpe skorbutas pradėjo pasireikšti daug rečiau nuo to laiko, kada bulvės buvo įvežtos iš Amerikos į Europą. Nors bulvės savaime nedaug turi vitamino C,

SVETUR IR PAS MUS

Bostono (Jungtinės Amerikos Valst.) lietuvių šv. Petro parapijos biuleteny rugsėjo 20 d. paskelbti labai įdomūs seselių-vienuolių, dirbančių parapijos mokykloje, nutarimai. Šios, Amerikoj gimusios ir augusios lietuviškos, Jėzaus Nukryžiuotojo kongregacijos narės, viso 14, nusistatė uoliai mokytis lietuvių kalbos ir vienuolyne savo tarpe kalbėtis tik lietuviškai. Taip pat jos įsiekė būdų sustiprinti lietuvių kalbos dėstymą parapijos mokykloje ir kviečia tėvus tame reikale talkininkauti. Pirmiausia prašo su vaikais kalbėti namie tik lietuviškai. Toliau prašo padėti parūpinti

Leither. Ji savo 20 akry pašventė mažų, neteisėtai gimusių vaikų globai, kol jų motinos, dažniausia netekėjusios mergaitės, galės juos atsimti. Mirdama ji paliko tokių 120 „išsūnytų“ vaikų.

*

Ponia St. Venclauskienė, dabar gyvenanti Š. Amerikoje, šiais metais atšventė 80 metų sukaktuves. Ji su savo vyrų advokatu Veclausku buvo žymūs visuomenininkai šiauliuose ir savo lėšomis išleido apie 100 mokinių į mokslą. Daugiausia jų buvo našlaičiai ir vargšai.

*

Dr. Marija Gimbutienė-Alseikaitė

Ponia Nehru Kashkemi išrinkta JTO pirmininke. Tai pirmoji moteris, kuriai pavestos tokios aukštos pareigos.

mokiniams lietuviškų pamokų bei mokslo priemonių.

Sitokį seselių nusistatymą reikia labai sveikinti. Reikia tikėtis, kad ir kitų kongregacijų seserys paseks jų pavyzdžiu.

*

Austrijoje mirė 76 m. našlė C.

bet, kadangi žmonės nepaprastai daug bulvių suvalgo, tai visgi tokiu būdu susirenka pakankamas kiekis, bent toks kiekis, kuris apsaugo žmogų nuo sunkių skorbuto pasirgimų. Dabar skorbutas yra palyginti retas dalykas, gal tik šiaurės ašigalyje, kur yra amžina žiema, bet visgi lengvoje formoje ta liga yra dažnoka, ypačingai biednuomenėje ir dar dažniau jų vaikuose.

VITAMINO C STOKA ARBA AVITAMINOSIS

Skorbutas pasireiškia pirmoj vietoj tuo, kad dantų smegenys pradėjo ištinti, paskui paraudonuoja ir vėliau pradeda kraujuoti. Pasidaro žaizdos, kurios sunkiai gyja. Giliau pažiūrėjus į reiškinius, pasirodo, kad ta medžiaga, kuri yra tarp celių, mokslininkai vadinamoji kolageninė substancija yra pakrūsi ir celės pradeda tokiu būdu viena nuo kitos skirtis. Ta substancija vadinasi kolageninė, nuo graikiško žodžio kolla — klizai, želatina. Visi žino, iš kur staliai gauna klizus savo baldams, ir kiekviena šeiminiškė žino, kaip iš gyvulių pasigaminti želatinos, arba košelinės. Kolageninė substancija yra ir žmoguje, tai yra intercelulininė medžiaga, kuri jungia audinius, vienių celes. Kada ta substancija pakrinka, kraujo indai susilpnėja ir pradeda trūkti, kraujas išsilieja bet kur: dantų smegenyse, po oda ar kitur. Trumpai tariant, kraujo kapiliarai skorbuto ligonyse yra pakrūki.

Chemiskai tariant, žmogus neturėdamas vitamino C, negali maisto baltymų suardyti, nei naujų savų baltymų sukurti. Be to mokslininkai dar nustatė, kad be vitamino C nevyksta organizme oksidacijos procesai, paprastai kalbant, audiniai negali kvėpuoti. Dar daugiau, be vitamino C organizmas negali pasigaminti kai kurių svarbių enzymų, arba fermentų, panašių į mieles, kurie didelį darbą atlieka žmogaus kūne. Kadangi vitamino mokslas dar tebėra jaunas, dar toli gražu ne viskas yra aišku ir patiems mokslininkams, bet tiek jau galima sakyti, kad vitaminas C organizme atlieka labai svarbias pareigas.

Žmogus ir beždžionės nesugeba savo organizme pagaminti vitamino C, būtinai turi gauti tą substanciją iš lauko. Yra daug gyvulių ir bakterijų, kurie nereikalauja vita-

minė žymi mūsų mokslininkė - archeologė. Gimusi 1921 m. Vilniuje, mokėsi „Aušros“ gimnazijoje Kaune. 1938 m. įstojo į universitetą ir būdama 21 m. amžiaus baigė Vilniaus Humanitarinių mokslų fakultetą, istorijos skyrių, pasirinkdama Lietuvos proistorę. Universitetą bai-

ta ir dažnai valgo paprikos vaisius žaliame stovyje. Pimento milteliai yra geras prieskonis, bet jau nebeduoda vitamino C. Tomatų labai daug turi vitamino C. Žinoma, jie turi būti švieži. Daug vitamino turi špinatas, petruškos, tik tas trūkumas, kad kairukės šaltiniai, nors yra turtingi vitaminu C, bet paprastai nėra valgomi didesniuose kiekiuose, daugiau tarnauja pagardinti valgius.

te diplomuotos archeologės vardu. Parašė disertaciją — „Laidosena Lietuvoje priešistoriniais laikais“. Disertaciją apgynė Tūbingeno universitete, gaudama daktaro laipsnį.

Pažymėtini jos straipsniai: Baltai priešistoriniais laikais, Pagoniškos laidojimo apeigos Lietuvoje, Pomirtinio gyvenimo išvaizdavimas priešistoriniais laikais, ir kt.

Dr. Gimbutienės straipsnis liečias priešistorinės Europos žemdirbių religijos aspektus bei archeologijos literatūroje vartojamą terminologiją, atspausdintas antropologijos mokslų žurnale MAN, Londone. Kitas jos straipsnis apie pirmą kultūrą šiaurinėje europinėje Rusijos dalyje — spausdinamas kitame Londone leidžiamame žurnale „Antiquity“. Tos pačios autorės straipsnis: „Apie šiaurės Indo-europiečių kilmę“ pasirodęs 1952 metų „American Anthropologist“ žurnale susilaukė gyvo lingvistų susidomėjimo: paskutiniuose šio žurnalo numeriuose cituojamas autorės minėtas straipsnis ir remiamas jo autoritetu. Šiuo metu dr. Gimbutienė ruošia studiją apie rytų Europos archeologiją ir ruošia medžiagą apie Azijos archeologiją „Encyclopaedia Britannica“ naujam leidimui, kuris pasirodys 1954 m. pradžioje.

*

Lapkričio mėn. 15 d. Susivienijimo salėje įvyko moksleivių šventė. Būta daug deklamacijų ir baletų. Taip pat programą papildė savo gražiomis dainomis mūsų skautų draugovė. Geriausiems deklamatoriams buvo įteiktos premijos — lietuviškos knygos. Tai šventei praversti ir suorganizuoti daug pasidarbavo tos organizacijos narės — moterys. Reikia, kad visos mūsų organizacijos daugiau kreiptų dėmesio į mūsų jaunimą, rūpinantis jo lietuviškuoju auklėjimu.

ta ir dažnai valgo paprikos vaisius žaliame stovyje. Pimento milteliai yra geras prieskonis, bet jau nebeduoda vitamino C. Tomatų labai daug turi vitamino C. Žinoma, jie turi būti švieži. Daug vitamino turi špinatas, petruškos, tik tas trūkumas, kad kairukės šaltiniai, nors yra turtingi vitaminu C, bet paprastai nėra valgomi didesniuose kiekiuose, daugiau tarnauja pagardinti valgius.

KAIP IŠLAIKYTI VITAMINĄ C?

Vitaminas C gryname pavidale sudaro labai gražius baltus kristalus. Labai maloniai kvėpia ir ant liežuviu padėtas turi ypatinę rūgščių skonį. Kristalai tirpsta prie 192 laipsnių Celsijaus. Vitaminas labai gerai tirpsta vandenyje ir šiek tiek alkoholyje. Verdant greit suyra. Vitaminui C kenkia oras, šviesa, ypačingai ultravioletiniai saulės spinduliai. Oksiduojasi greit, jelgu susiduria su geležiniais ar variniais indais, bet negenda nuo aluminijaus indų arba dėžučių. Vitaminas C gęsta nuo šarmų, pavyzdžiui nuo sodos miltelių, kuriuos šeiminiškės vartoja kepimui. Vitaminas labai gerai laikosi rūgščioje aplinkumoje. Alkoholiniai gėrimai su apelsino ar citrinos sunka vitamino C nesuardo.

VITAMINO C NAUDA

Vitaminas C labai gerai veikia į kepenis. Neitralizuoja arba naikina organizme susidariusius nuodus, arba toksinas. Labai gerai veikia į širdį, mažina aukštą kraujo spaudimą. Apsaugoja nuo suriebėjimo. Labai tinka vartoti vitamino C, jelgu kas turi palinkimą prie kūno išbėrimų, spuogų, egzemų. Tada citrinos sunka tinka ne tik gerti į vidų, bet taip pat vartoti iš viršaus. Grožio saloniai tai žino, todėl dažnai plauna odą citrinos sunka, taip pat ir plaukus, nes oda ir plaukai įgauna gražią spalvą. Kiti vartoja citrinos sunką pagargaliuoti, pa-plauti dantis. Vitaminas C labai gerai saugo nuo apkrečiamų ligų, nuo persišaldymų, labai gerai valo kraują, didina raudonųjų kūnelių (eritrocitų) skaičių.

Balgiant norime pridėti, kad kas nemanytų, jog vitaminas C yra vaistas nuo visų ligų. Reikia dar paklikti vietas ir kitiems vitaminams, apie kuriuos, Dievui padedant, pakalbėsime kitą kartą.

LLAVALLOL

Po šio, Lietuvos ausiai neįprastu, vardu slepiasi kultūrinio visuomenės gyvenimo židinys, kuriame š. m. lapkričio 17-22 dienomis buvo lemta pasireikšti lietuvių liaudies menui ir sužadinti įvairiausių žiūrovų simpatijas pavergtai Lietuvai.

Buenos Aires, federalinė Argentinos sostinė, pasaulinio masto didmiestis, yra apsuptas kelių priemiesčių žiedu, kurį skiria nuo tikrosios provincijos „Camino de cintura“ — juostos kelias — autostrada. Jai priklauso ir Llavallol, šiandien neperskiriama sujungtas su sostine namų, namukų, pramonės pastatų, kartais milžiniškų imonių jūra.

Įprasta žiūrėti į priemiesčius, ypač pramonės darbininkų apgyventus, pvz. Londono East-end, Berlyno Moabit, kaip į neekultūringas varguomenės sritis. Llavallol'io vienaukščiui gražūs namukai jaučiai atrodo. Svarbiausioje susisiekimo su dar tolimesniais priemiesčiais gatvėje matome didingą, kelių ha plotą apimantį alaus bravorą, blegių ir prancūzų įnašą šalies pramonei. Antrojo gatvės pusėj įspūdingi trijų aukštų namo didumo vartai — įvažiavimas į Euskal Echea kolegiją. Čia vėl dideli aptverti plotai ir daug pastatų su bažnyčia centre. Tai galima palyginti su mūsų žemės ūkio Akademija Dotnuvos dvare.

Euskal Echea, baskų kilmės imigrantas, savo turto dalį paskyrė kultūros reikalams. Kolegija su visomis žemėmis ir pastatais yra jo dovana T. T. Kapucinams, kurių žinioje yra visos šios kultūrinės įstaigos. Atskirame name yra teatras su moderniai įrengta scena ir keliolikos šimtų vietų salė. Čia vyksta kultūriniai pobūviai — festivalai, turį reikšmės ne tik Llavallol'iu ir jo visuomenei. Lankytojų atvyksta dažnai ir iš toliau, net ir iš pačios sostinės.

Pusantrą km nuo Euskal Echea yra šv. Pranciškaus parapijos bažnyčia. Jos klebonas, vienuolis kapucinai, sutarė su Katalikų Akcijos jaunimo suorganizuoti ir pravesiti viešą protestą prieš bolševikinį persekiojimą — savaitę „už tylinčią

anapus geležinės uždangos bažnyčią“. Buvo išrinkta komisija, į kurią įėjo argentiniečiai, tautiniai kina, kroatai, lietuviai, lenkai, slovenai, ukrainiečiai ir vengrai. Buvo nutarta supažindinti Argentinos visuomenę su bolševikiniais teroro metodais ir dideliame festivalyje parodyti įvairių tautų liaudies meną.

Lietuvos diena buvo lapkričio 17 d. Ponios Mikielionienė ir Vedegienė atvyko su darbėlių (audinių ir medžio) parodėle, p. J. Vedegys aiškino diagramomis ir foto nuotraukomis bolševikų žiaurumus, įvykius Lietuvoje, p. J. Gilvydis rodė dokumentalines filmas: Nepriklausoma Lietuva, Bolševikų okupacijos žiaurumai, Lietuvos kariuomenė ir visuomenė. Kalbėtojas gen. T. Daukantas trumpais žodžiais pavaizdavo bolševikinį nekaltų aukų kalinimą. Pilna šv. Pranciškaus parapijos salė su didele simpatija ir susidomėjimu žiūrėjo ir klausė. Lietuviai buvo prašyte prašomi eksponatus palikti visai savaitei. Net tvarkos saugotojas — policininkas po to visko sveikino prelegentą, argentiniečiai apkabindamas.

Dar didesnio pasisekimo susilaukė mūsų tautinis liaudies menas, parodytas p. p. Kuprevičiaus, Petravičiaus, Namiko vadovaujamo Tautinio Ansamblio DAINOS choro ir šokių grupės. Lapkričio 22 d. Euskal Echea salėje susirinkusiai publikai jie tikrai atskleidė mūsų liaudies tikrąją, gamtai artimą sielą. Mes su ukrainiečiais, išsiskyryje iš kitų tautų savo rodomu menu, tapome artimesni auditorijai savo naturalumu ir liaudiškumu. Entuziazmą iššaukė salėje Villa Lugano Lietuvių Centro vaikūčiai savo šokių ir šokių gyvumu. Greta p. Namiko vadovaujamo „Lenciūgėlio“, mūsų mažieji, p. Mikielionienės išmilkinti, šoko skyrūm ir su paūgesniais vaikais, ir jie gyvybę pripildė ne tik sceną (kuri dėl jų judrumo atrodė kelių dešimčių pripildyta, — jų buvo tik 16), bet ir žiūrovų širdis.

Lietuva sutikta su simpatijomis ir gilia užuojauta jos kančioms.

Montvideo lietuviai

DIDELĖ LIETUVIŲ ŠVENTĖ
Lapkričio 7 d. Liet. Kat. Kol. Urugvajuje surengė didelį vakarą vienoje iš gražiausių ir didžiausių Montvideo salių. Šis vakaras sutraukė daug žmonių ir atnešė nemažai pelno Montvideo lietuvių bažnyčios statybai. Vakarą organizavo kolonijos kapelionas T. Vl. Mikalauskas S. J. kartu su visų kat. Or-jų atstovais.

Programą pradėjo Liet. Kat. choras, vadovaujamas p. Adelės Gabaliauskienės, pianu palydint p. Mariai Liusai Tosanoto. Pirmosios dainos, kurios žavėjo klausytojų sielas, buvo „Sveiki broliai, daininkai“, „Kai du stov“, „Laiskit ir Tėvynę“, „Gimtinė šalis“. Per meninę programos dalį gražiai pranešėjo ispanų ir lietuvių kalba Sofia Leonof ir Antanas Zavistaskauskas.

Po to pasirodė jauniausieji programos dalyviai L. Petrauskaitė ir P. Debesis, kurie pašoko „Suktnij“. Jiems pianu skambino T. Drobniowski, tik devynių metų kolonijos pianistė. Vyt. Vajauskas akordeonu pagrojo gražių urugvajietiškių melodijų junginį.

Vaidinimas „Subatvakaris Lietuvos kaime“ visiems patiko savo tautiniai šokiai ir gausiu sąmojumi. Vaidino Urugvajaus Lietuviai Vyčiai. Visi vaidino gražiai, bet savo dailia ir taisyklinga lietuvių kalba bei vaidybiniu talentu kitus pralenkė St. Jurelytė. Be jos, vaidino J. Vėitaitė, A. Čirpiūtė, A. Sabaliauskaitė, J. Maliauskaitė, O. Vaštakaitė, R. Šešnulevičiūtė, A. Vitkauskaitė, J. Trakimas. V. Vajauskas, M. Grigas, A. Petrauskas, G. Mačanskas, R. Vidžius, P. Baliukonis, J. Šešnulevičius ir R. Jegorovas. Reikia stebėtis kai kurių vaidintojų pastangomis ir pasiryžimu, mintinai išmokstant savo roles. Nors ir jautėsi lietuviškos tarmės netikslumų, kas pasitaiko čia gimusių lietuvių vaikų tarpe, bet jie pasakė viską, ką turėjo pasakyti, ir savo

Buvo padirbėta, bet ir laimėta. Taip už kelių dešimčių kilometrų nuo sostinės centro gali sužydėti ir pražydo tikroji kultūra.

roles atliko gerai. Dažnai vaidinant, kalbos sunkumai visiškai išnyks.

Antrąją prgramos dalį pradėjo pagarsėjusi kolonijos solistė p. L. Grišionienė, padainuodama „Kur bakūzė samanota“ ir „Oi kas“.

J. Miklovo sūnus Rikardas ir jo muzikos mokytoja, taip pat T. Drobniowski, R. Šešnulevičienė ir M. L. Tosanto virtuoziškai paskambino keleta gražių lietuviškų piano dalykėlių. Kolonijoje auga talentingos muzikos pajėgos. Baletė labai gražiai pasirodė jauniausioji p. Miniauskų dukrelė Alicija ir Birutė Augulytė, gražia šokio išraiška pašokdamos „Viuda Alegre“, „Polka de Straus“ ir kt. Akl šokėjos yra vienos iš gabiausiųjų baletu studijos lankytojų, kurioms vadovauja lietuvis p. P. Jarmalavičiūtė de Baccage. Daug skanaus juoko sukėlė komiškas duetas „Pilypas ir Darata“, kurį tikrai meniškai atliko J. Maliauskaitė su K. Vilku. Programos pabaigai Vyt. Dorelis savo skambiu tenoru padainavo „Siuntė mane motinėle“ ir „Tų mergelių dainavimas.“

Meninę programą užbaigė Liet. Kat. choras savo gražiausiomis dainomis: „Važiavau dieną“, „Piauti linksma“ ir „Miškų gėlė“. Gausi publika palydėjo scenos uždangą entuziastišku plojimu. Gaila, kad dėl persišaldymo tą vakarą negalėjo dainuoti solo p. J. Lengviniene. Tikimės kita proga pasidžiaugti jos dainavimu. Taip pat negalėjo šį vakarą dainuoti kolonijai pažįstamas solistas Vl. Baliukonis.

Svečiai dalyvavo gražaus rankinio laikrodžio loterijoje. Tai buvo visai naujutėlis šveicariškas laikrodis, kurį tam tikslui padovanojo Fel. Satyga. Jį laimėjo vienas iš p. Miklovo draugų.

Šis vakaras buvo visiems dar naujus bendradarbiavimo pavyzdys. Prie jės prisidėjo kiekvienas, kas kuo galėjo. Vertingų rifu padovanojo, skanių valgių prigaminio ir uoliai darbovisi Kat. Moterų Dr-jos narės, ypač paminėtinos ponos Brazienė, Godienė, Grėbliūnienė, Jusienė, Kairienė, Keršienė. Klimienė,

Ljudžiuvienė, Šatygienė, Šešnulevičienė, Šerkšnienė, Vaitelienė, Zupkienė ir kt. Prie stalų mikliai sukosi, vadovaudami tvarkai, Jegorovas, Goda, Grigas, Lingis, Šešnulevičius, Vaitelis, Vaštakas, Vėtas, Vidžius, Žilinskas. K. Vidžius jam istisą savaitę turėjo rūpesčių, besirūpindamas gerimais ir indais, • A. Vaitelis, surasdams darbininkus. F. Grigas, A. Zavistaskauskas ir A. Žilinskas, pasinaudodami Ed. Jusio sunkvežimiu, suvežė visus indus, kuriuos paskolino U. Liet. Kult. Dr-ja. Po vakaro prie sutvarkymo prisidėjo A. Štendelis ir A. Žilinskas. Kl. Vidžius ir A. Zavistaskauskas.

Garbė Urugvajaus lietuvių kolonijos darbo žmogui! Tiek choristai, tiek įvairūs vakaro darbuotojai, neškaitant jaunimo, yra rankų darbo žmonės, kurie po sunkaus dienos darbo nesigaili tų kelių jiems likusių poilsio valandų, kad tik kuonors prisidėtų prie lietuviškos ir katalikiškos kolonijos gyvenimo.

Lapkričio 15 d. visi artistai ir vakaro darbuotojai susirinko su savo šeimomis kuklioms vaišėms. Buvo likę keli gurkšniai alaus ir kiek „Coca-Cola“. Ponios susinešė užkandžių. Ta proga choristai nutarė į plokšteles įdainuoti savo dainuojamas dainas. Neilgai truko šios vaišės, nes visi skubinosi į bendrą vienuolikos tautų, kenčiančių komunizmo vergiją, suruoštą vakarą. To vakaro programos dalį užpildė ir Liet. Kat. jaunimo tautinių šokių grupė. Jų šokis buvo vienas iš gražiausių to vakaro dalių. Mūsų jaunųjų tautinių šokių grupė labai pagarsėjo Urugvajuje, jie gauna vis naujų ir naujų pakvietimų dalyvauti įvairiose programose.

* Jau bus ketvirtas mėnuo, kai lietuvių kolonija Urugvajuje, padedant JAV-bių lietuviams, pradėjo savo bažnyčios ir mokyklos statybą. Dabar darbas eina visu spartumu, nes yra gauti visi valdžios reikalaujami leidimai.

* Lapkričio 5 d. po ilgos ligos mirė Julius Gedvila. Ligonį gražiai slaugė ir juo uoliai rūpinosi savo namuose velionės sesuo, broliš ir kiti giminaičiai. Palaidotas Cerro kapinėse.

KOMUNIZMO PAGRINDAI

J. VENCKUS S. J.

Prie (3) neigiamai. Reiškia, komunistų partijos nariai ir prijaučiantieji negali būti prileisti prie sakramentų, nes tuo parodo, kad nėra tikamai nusiteikę (dispositi).

Prie (4) teigiamai. Reiškia, visi tie, kurie prisirašo prie komunistų, platina ir skaito jų raštus, knygas, žurnalus, laikraščius ir lapelius, įpuola į ekskomuniką, kuri yra Šventajam Tėvui rezervuota. 1949 m. liepos 30 dieną Pius XII šitą Kongregacijos dekretą patvirtino ir įsakė paskelbti. (Acta Apostolicae Sedis, 1949 (Juli), vol. XXXXI, psl. 334).

Kongregacijos minėtas dekretas buvo kitais metodais palydėtas: buvo išleistas Monitum (Perspėjimas):

(1) Tėvai ar jų vietą užima, kurie, priešingai kanonui 1372, pat. 2 ir jau minėtam dekretui, leidžia savo vaikus auklėti mokyklose, kurios moko materializmą, negali būti prileisti prie sakramentų.

(2) Kurie moko vaikus prieš tikėjimą ir krikščionišką dorą, įpuola į ekskomuniką, kuri yra Apaštališkam Sostui ypatingai rezervuota (speciali modo reservata).

(3) Vaikai, — berniukai ir mergaitės, — kol jie priklauso prie panašių draugijų, negali būti prileisti prie sakramentų. (Acta Apostolicae Sedis, 1950 (Augusto), vol. XXXXII, psl. 553). Išeina pagal šitą Monitum, kad negalima jokiū būdu leisti vaikų prisidėti prie komunistiškų organizacijų ir, be to, ne-

galima leisti vaikų lankyti komunistišką mokyklą. Jų tėvai negali eiti prie sakramentų. Tie, kurie moko vaikus komunistiškos pasaulėžiūros įpuola į ekskomuniką, ypatingu būdu Šventam Sostui rezervuotą ir vaikai, kol bus komunistiškose mokyklose ir draugijose, negali būti prileisti prie sakramentų.

Ką reiškia „ekskomunikacija“? Ekskomunikacija reiškia neklaūžados išskyrimą iš tikinčiųjų bendruomenės. Ekskomunikotieji vieni vadinasi vengtinieji (vitandi), kiti — pakenčiamieji (tolerandi). Mes čia daugiau neminėsimė tų vengtinųjų, nes tokia ekskomunikacija yra labai didelė bažnytinė bausmė, kuri reikalauja pasitaiko. Mūsų minėtieji dekretai kalba apie ekskomuniką, kuri padaro pakenčiamus. Ekskomunikotieji negali dalyvauti šventose Mišiose, bet gali klausyti pamokslų. Bet jeigu ekskomunikotas ir dalyvautų pasyviai Mišiose, nėra reikalo jį varyti iš bažnyčios, tik negalima jam leisti bet kokių pareigų atlikti, aktyviai patarnauti šokiui ar tokiu būdu. Ekskomunikotam negalima duoti jokių Bažnyčios sakramentų, kol nesustatys su Bažnyčia. Už ekskomunikotus negalima viešai atlikti pamaldų bažnyčioje, neduodamos bažnytiškos laidotuvės, atimama tarnystė, jeigu turėjo kokią, kuri priklauso nuo Bažnyčios, atimama taip pat, jeigu turėjo kokią jurisdikciją Bažnyčioje. Visos šitos bausmės yra laikomos medeciniškomis, tai reiškia, tos bausmės nėra, kaip atlyginimas už padarytą nusikaltimą. Tos baus-

mės nori priversti, kad žmogus liautųsi daryti, kas yra uždrausta. Jeigu žmogus paklauso, tai gali tuojau atsipalaiduoti ventume šioje žemėje, visiems pakaktų nuo bausmių, arba cenzuros. Kadangi cenzura yra šventajam Tėvui rezervuota, tai kunigas turi turėti specialų leidimą iš Romos, kad galėtų per išpažintį žmogų iš cenzuros išrišti.

Kad žmogus užsitrauktų tokią bausmę, jis turi žinoti, kas yra uždrausta ir kad neklausymas neša su savim ekskomuniką. Pavyzdžiui, neužsitrauktų ekskomunikos toks berniukas, kuris, bėgiodamas po gatves pardavinėja visokius laikraščius, tarp jų ir komunistiškų. Berniukui rūpi užsidirbti pinigų už pardavinėjimą, jis nenusimano, kad „Daily Worker“, ar „L'Humanité“, ar „Trud“ ar „Darbas“ yra komunistiški laikraščiai.

Bendrai manoma, kad koks labai paprastas fabriko darbininkas, ar koks tamsus atsilikėlis kaimietis neužsitrauktų ekskomuniką, jei balsuoja už komunistus. Jam atrodo, kad komunistų partija yra kaip kokia švento Vincento Draugija, kuri šelpia darbininkus ir neturtingus žmones. Tuo labiau jeigu komunistai per rinkimus tiek daug žemiškos laimės žada ir nieko nekalba nei prieš tikėjimą, nei prieš Bažnyčią, priešingai, gal sako, kad duos sąžinės laisvę. Nenuostabu, kad tamsūs darbininkai ir kaimiečiai patiki ir paskui balsuoja už komunistus. Kažin koks juokdarys yra pasakęs, kad kvailumas esąs aštuntas sakramentas, per kurį kiti būsią išganyti.

Taigi Bažnyčia savo šventą pareigą atlikti, perspėjo savo tikinčiuosius, kad

komunizmas yra didelis pavojus žmogaus sielos išganymui, kad komunizmas yra didžiausias Dievo priešas ir viso to, kas yra žmogui šventa, brangu, kaip, antai, laisvė išpažinti savo tikėjimą, laisvė turėti katalikišką mokyklą, laisvė nuo teroro, nuo koncentracijos lagerių, spaudos ir žodžio laisvės. Jeigu žmonės Bažnyčios būtų klausę, šiandien daug kas būtų kitaip. Bažnyčia šventai atliko savo pareigą, kurią gavo iš Kristaus, mokyti visus žmones Kristaus mokslo. Dabar ateina mūsų eilė.

Ką mes galime ir turime daryti, kad išgelbėtume krikščionišką kultūrą nuo komunizmo persekiojimų? Enciklikose galima atrasti ir priemonių, tik reikia jas daugiau skaityti. Ten yra pasakyta, ką turi daryti katalikai darbdaviai, ką turi daryti krikščioniška valstybė, ką turi daryti kunigai. Visiems yra patariama vesti maldos ir atgailos gyvenimą. Daugiau artimo meilės. Vienas žymus žmogus dažnai mėgdavo sakyti: „Aš dieną ir naktį svajoju kaip Dievui patikti ir žmonėms padėti“. Dabartinis popiežius labai ragina žmones lankyti dažnai sakramentus, tuos Dievo malonės šaltinius, ir nuostabiai dažnai kalba ne tik kunigams ir vienuoliams bei vienuolėms, bet ir pasauliečiam būti šventais. Visada taip buvo ir bus, kad, kada žmonės nebegalvoja apie dangų, apie šventumą, apie Dievą, pradeda rietis dėl žemiškų dalykų tarp savęs kaip šunes dėl kaulo. Jeigu padoriai šventai ir pamaldžiai gyventume šioje žemėje, visiems pakaktų duonos ir visi būtų sotūs. Pirmiau jieškime Dievo Karalystės čia ant žemės, ir viskas kitas bus mums duota.

(Pabaiga)

Buenos Aires-Avellaneda

ISKILMINGOS SUKAKTUVĖS
Šiais metais Lietuvos skautai švenčia 35 metų gyvavimo sukaktį. Kiekviename laisvame kampelyje esantieji skautai vienu ar kitu būdu atžymėjo šią gražią sukaktį. Neatsiliko nė Argentinos lietuviai skautai, paminėdami ją lapkričio 8 d.

Suėjo gražus būrys jaunuolių su lietuviškomis skautų uniformomis sekmadlenio rytą į Aušros Vartų Dievo Motinos bažnyčią Avellanedoje po lietuvišką trispalvę. Bažnyčia buvo pilna žmonių, nežūrint, kad skautų Mišos įvyko tuoj po lietuviškos sumos. Šia pirmą kartą pasirodė sekstetas su V. Cibavičiumi priekyje, kurį sudaro daugumojė skautai. Ne vienam lietuviui kuteno širdį melodingos mūsų lietuviškos giesmės. Šv. Mišias atlikė ir pasakė pritaikintą pamokslą kun. dr. A. Kleiva MIC, pabrėždamas ištikimumo reikalą savo skautiškam būčiui „Dievi, Tėvynei ir artimui“ ir ragindamas lietuvišką visuomenę vispusiškai remti skautus, o tėvams leisti savo vaikučius jungtis į skautų eiles.

Pasibaigus religinei minėjimo daliai visi rinkosi į Lietuvos Salę šventės paminėjimo aktui. Kalbėjo skautininkas Lesniauskas, sveikino skautus įvairių organizacijų atstovai. Be to J. Masiulis, E. Paršelis, R. Deveikis, L. Gliosaitė ir kt.

davė skautų žodį. Buvo sukrautas tradicinis lauzas, kurį uždegti vyriausias skautininkas pakvietė senosius skautus. Prie laužo pirmą kartą taip gražiai pasirodė skautai kartu su seksetu. Nuskambėjo lietuviška daina, palydėta deklamacijų apie žymiausias iš skautų istorijos įvykius, piliesdama pačias jautriausias susirinkusios lietuviškosios visuomenės širdies stygas. Visuomenė skirstėsi su dėkinga širdimi skautų vadams už gražų lietuviškojo jaunimo auklėjimą.

DIDINGAI PAGERBTA LIETUVOS KARIUOMENĖ

Su nepaprastomis iškilėmis lapkričio 29 d. buvo pagerbtos Lietuvos kariuomenės sukaktuvės. Iš ryto 8.15 val. per lietuvių radio valandėlę „Lietuvos Aidas“ p. Zeferinas Juknevičius paskaitė gražią paskaitą apie Lietuvos kariuomenę ir buvo pagroti karių dainų, lietuviams klausytojams nušviečiant dienos prasmę.

Aušros Vartų bažnyčioje 10.30 val. savanorių ir karių atstovai įnešė Lietuvos trispalvę. Vėlavą nešė savanoris Iz. Dailydė, jam asistavo Vyčio Kryžiaus kavalerijos J. Juodžionis ir J. Gasiūnas. Per pamaldas giedojo šv. Cecilijos choras, kuris pabaigai pagiedojo Lietuvos himną. Progal pritaikyta pamokslą pasakė kun. dr. A. Kleiva MIC.

Po pietų 6 val. Lietuvių Salėje buvo iškilmingas kariuomenės paminėjimo aktas. Gausiai publikai susirinkus, minėjimą atidarė ARLB Avellanedos Apyl. pirm. J. Gliosas, trumpais žodžiais nusakydamas dienos prasmę, kariuomenės atliktus mūsų Tėvynei darbus ir pakviesdamas Garbės Prezidiumą. Į Garbės Prezidiumą buvo pakviesti: Sr. Arnaldo Barsanti, buvęs Argentinos konsulas Kaune, ir Ponia Barsanti, Sr. Francisco Bertran, buvęs Bs. Aires prov. kongreso narys ir didelis lietuvių draugas, Kroatijos karių atstovas buv. generalinio štabo viršininkas gen. Dragojlov, Estijos karių sąjungos pirm. Hugo Vari, gen. T. Daukantas, du Vyčio Kryžiaus kavaleriai J. Juodžionis ir Greibus, du savanoriai — Iz. Dailydė ir J. Kanapinskas, karių atstovai — P. Vaitkevičius ir J. Stasiulevičius, karininkų atstovas — V. Lesniauskas.

Garbės Prezidiumui susėdus ant scenos prie gražiai papuošto stalo, p. J. Gliosas pakvietė paskaitai kpt. V. Diminskį. Paskaitininkas gana ilgoje paskaitoje davė Nepriklausomybės kovų istoriją, kariuomenės nuopelnus Lietuvai, padarytą pažangą kariuose ir visuomeniniuose moksluose bei prisidėjimą prie geresnio jaunos valstybės kultūrinio ir ekonominio gyvenimo atkūrimo.

Po paskaitos kalbėjo, pasakydami savo išpildžius, savanoris J. Kanapinskas, Vyčio Kryžiaus kavalerius J. Juodžionis, karių atstovas J. Stasiulevičius, karininkų atstovas kpt. V. Lesniauskas. Ugniną kalbą pasakė liet. draugas Sr. Ber-

tran, ragindamas lietuvių visuomenę išlikti lietuviams, kovoti už savo nepriklausomybę atstatymą visomis galimomis priemonėmis ir palinkėdamas, kad Lietuva kuo greičiausiai taptų laisva. Jam buvo griausmingai paplota. Kalbas užbaigė karštu žodžiu gen. T. Daukantas, padėkodamas visiems, kurie mūsų kariuomenę pagerbė.

Iš mūsų draugingų kraštų atstovų raštu sveikino latviai ir žodžiu estų kar. s-gos atstovas Sr. Hugo Vari.

Po trumpos pertraukos buvo graži meninė programa, kurią atliko Liet. T. M. Ansamblis DAINA ir tautinių šokių grupė. Pirmiausiai Dainos choras, vadovaujamas pianisto A. Kuprevičiaus padainavo „Užtrauksim broliai“, „Vai žydėk“, „Palankėj“, „Vai, tu žirge“ ir „Paskutinis vakarėlis“. Po pertraukos, kurią užpildė mažieji deklamatoriai Z. Vanagaitė, padeklamuodama du ilgus eilėraščius, ir po vieną eilėraščių skautukai K. Blumbergas, R. Mikielionis, R. Deveikis ir V. Apanavičius, choras dar padainavo: „Atsikėlus ankstyji ryteli“, „Stiklėlis“, „Kur giria žaliuoja“, „Ol hūdnas“, „Vėjo dukra“, „Laikas namo“, „Pasisėjus žalią rūtą“. Dainos buvo palydėtos griausmingais plojimais. Tautinių šokių grupė pašoko Kalvelį, Rugelius, Lenciūgėlį, Sukčių ir Kubilį. Visa programa buvo publikos labai šilta sutikta ir palydėta su dideliu entuziazmu.

Užbaigdamas ARLB Avellanedos pirm. J. Gliosas padėjo visiems atsilankiusiems ir programos dalyviams, skatindamas neužmiršti lietuvių karių mūsų laisvei atliktus darbus.

Didžiausi nuopelnai už tokį gražų Kariuomenės Dienos minėjimą priklauso Avellanedos Apylinkės valdybai, kuri nesigailėjo nei darbo, nei pastangų, kad mūsų brolių pralietas už Lietuvos laisvę kraujas būtų su didesniu nuoširdumu ir meile įvertintas. Tokie minėjimai mus labiau suvienija ir skatina dar labiau gretas sujungti, kad didžioji kova už Nepriklausomybę būtų greičiau laimėta.

ISISTEIGĖ PRAMONINŲ IR PREKYBININKŲ SĄJUNGA

Atsiliepdami į kilnų p. J. Čikšto „Gelbėkime jaunąją kartą“ šūki, lietuvių pramonininkai ir prekybininkai pradėjo organizuotis į atskirą sąjungą, kad bendromis jėgomis galėtų suburti reikalingas priemones išlaikyti lietuvių jaunime lietuviybę. Laikinoji Organizacinė Komisija turėjo keletą posėdžių, aptardama organizacinius būdus suburti ekonomiškai pakilusius lietuvius. Tam tikslui buvo padaryta Lietuvių Salėje, Avellanedoje, lapkričio 21 d. didelė vakarienė, kurioje buvo renkama Laikinoji Valdyba ir registruojami Pramonininkų ir Prekybininkų Sąjungos nariai. Vakarienės pradžioje kalbėjo A. Barzdžius, L. Sruoga, J. Čikštas, B. Survila ir K. Norkus.

Ypatingai atsimeintinos p. Čikšto mintys, kurias jis savo kalboje pabrėžė. Jis sakė: „Mūsų visų bendras troškimas — suburti visus geros valios tautiečius į bendrą galiną vienetą, per kurį galėsime gelbėti mūsų žūstančią jaunąją kartą. Ne vienas matome tą didelę spragą mūsų pačių gyvenime. Numojame ranka, nėra laiko, aš permažai išmokslintas, tai ne mano reikalas ir t. t. Klysti, mielas tautietiš, tavo pūslėtos rankos liudija, kad esi baigęs ar baigi aukštąjį liaudies universitetą, tik būdamas taurus, viską užmiršęs, tęsi savo gyvenimą. Bet taviję randame lietuvišką sielą bei malonų paguodos žodį. Mus visus liūdimas rankioja, bet pasilik, ką mes sukursime, tai yra darbai, kuriais galės pasidžiaugti mūsų jaunoji karta. Jeigu mes mokėjome savo dirbtuvių ratūs puikiai suderinti, tai dar puikiau mokėsime šią spragą užkūsti.“

Šiandieną turime išrinkti iš savo tarpo patikimų tautiečių valdybą, kuri paruoš įstatus ir sušauks visuotinį susirinkimą, kur bus išrinkta pastovi valdyba. Ji turės tęsti dabartinę laikinosios valdybos pradėtą darbą, ir esu tikras, kad niekas nekis rastių į prasidėjusius šiuos lietuviybės vežimo ratus. Taigi nuosirdžiai prašau visus prisidėti ir remti šią lietuvišką darbą. Surašę bendrą kalbą, už metų ar kitų

susirinkime savoje puikioje lietuviškoje vietoje, mūsų širdis džiaugsis matydamas, kaip nardo mūsų mažieji gražiai įrengtuose baseinuose ir žaidžia aikštėse mūsų jaunoji karta“ — užbaigė jautriai kalba p. J. Čikštas, Laikinosios Komisijos pirmininkas. Po to ekė rinkimai, įsirašiusi višs šimtui aktyviais nariais.

Naujojon Laikinojyon Pramonininkų ir Prekybininkų Sąjungos valdybona buvo išrinkti: J. Čikštas, B. Eidukonis, B. Survila, L. Sruoga, A. Geigas, inž. J. Ramanauškas, J. Kanapinskas ir P. Vaitkevičius. Kandidatais liko: K. Šulnis J. Sudinis, A. Barzdžius, J. Krikščiūnas, K. Lapinskas, K. Ruminas, R. Šeštakas ir A. Simutis.

Išrinkus naująją valdybą, kuriai patikėta tolimesnė Sąjungos organizacinė veikla, buvo linksmi pasišokta, grojant V. Balčiūno orkestrui. Reikia palinkėti, kad valdyba pajėgtų greitai ir sėkmingai suorganizuoti visus lietuvių pramonininkus ir prekybininkus į vieną stiprų vienetą, kaip kad turi lietuvių Chicagoje savo Prekybos Rūmus.

COLON TEATRAS LIETUVIŲ SALĖJE

Lietuvių Salėje, Avellanedoje, lapkričio 28 d. buvo didelė staigmena: beveik visą programą išpildė penki Colón teatro baletu šokėjai. Ši nepaprasta programa buvo surengta Vyčių Sąjungos ir baletistės p. R. Ryliškytės bei jos tėvelio p. E. Ryliško pastangomis. Vyčiai tą dieną šventė savo metinę šventę — septintąsias metines nuo įsikūrimo. Tiek Sąjungos sukaktis, tiek ir pati programa yra verta didelio dėmesio ir publikos buvo tikrai daug.

Šventę atidarė Vyčių Sąjungos pirm. Ant. Mikučionis, trumpai nubrėždamas Sąjungos istoriją ir nuveiktus darbus. Iš kalbos pasirodė, kad Sąjunga jau yra stipri ir turi savo nuopelnų lietuviškoje veikloje.

Po pirmininko įžanginio žodžio baletu programą pradėjo Colón teatro šokėja Rosita Vanda Ryliškytė, su menišku įkvėpimu pašokdama Chopin'o „Sifides“. Toliau sekė „Gaitė Parisienne“ (Offenbach) — baletu duetas, išpildytas B. Buronzo ir C. Yurekoff, „Apollon Musagette“ (Strawinsky), — šoko N. Pinka, „Desolación“ (Tschalkowsky) — šoko R. Ryliškytė ir A. Navarro, „Variaciones del cine negro“ (Tschalkowsky) — šoko R. Ryliškytė ir C. Yurekoff, „Concierto“ (Rachmaninoff) — šoko R. Ryliškytė, B. Buronzo ir A. Navarro, „Tarantella de la Boutique fantastique“ (Rossini-Respighi) — šoko N. Pinka ir C. Yurekoff, „Farruca del sombrero de tres picos“ (M. de Falla) — šoko A. Navarro, „Obsesion“ (Rachmaninoff) — šoko B. Buronzo, „Rapsodia Hungara“ (Liszt) — šoko R. Ryliškytė, N. Pinka, A. Navarro ir C. Yurekoff. Muzika buvo Colón teatro akompanatoriaus Sr. Hector Carfi.

Tarp baletų programos lietuviškai tris solo dainas davė žinomas šv. Cecilijos choro solistas Antanas Šlančiauskas, pianu palydėjęs pianistė L. Martinaitė. Dainavo „Kur bakūžė samanota“ ir „Pamylėju vakar“, o publikai nesustojanti ploti, dar padainavo „Aukštas kranttas“.

Programa tikrai buvo įvairi ir įdomi. Buvo parodyta gausiai lietuviškai publikai didžiųjų kūrėjų veikalų ištraukos ir supažindinta su jų menine dvasia. Tokiu dideliu užsimojimu Vyčių Sąjunga ir p. p. Ryliškiškai nusipelnė lietuviškosios publikos dėkingumą.

Tarp programos atskirų dalykų sklandžiai išspanų ir lietuvių kalbomis kompozitorių veikalus pasiškino ir pranešimus darė L. Stankevičius.

* Kun. J. Margis MIC, lapkričio 28 d. iš New Yorko uosto laivu „Uruguay“ išplaukė atgal į Argentiną. Buenos Aires uoste bus gruodžio 15 d. rytu.

* Kun. J. Giedrys S. J. įvairiais reikalais porai savaleiči iš Montevideo atvyko į Buenos Aires. Šią savaitę grįžta atgal į Urugvajų.

* Dr. A. Bobelis atostogoms iš Maquinchao, Rio Negro, yra atvykęs į Buenos Aires. Jis dalyvavo Lietuvos kariuomenės sukakties minėjimo šventėje Lietuvių Salėje. Po atostogų tikisi sulaukti naujo paskyrimo.

ROSARIO

GERAI PAVYKĖS PARENGIMAS

R. L. Bendruomenė lapkričio 22 d. surengė įdomų parengimą su asado pietumis. Trumpai kalbėjo kun. K. Vengras MIC. Sveičiams laukiant naujų kepsnių, lietuvių pasveikino Mercedes parapijos vikaras kun. Sosė ir priminė, kad jų aukos gelbsti naujos bažnyčios statybai. Taip pat kalbėjo p. A. Švarlys ir K. Liutkevičius. Eilėraščių padeklamavo O. Tičionytė, A. Kalainis, J. Kalainis ir S. Kriauciūnaitė. Buvo išleistos trys vertingos premijos-dovanos. Ypatingai malonį staigmena buvo Rosario valkučių pašokti lietuviški tautiniai šokiai, kuriems vadovauja p. A. Švarlys. Tautiniuose šokiuose dalyvavo: A. Kalainis, J. Kalainis, A. Liutkevičius ir G. Švarlys bei mergaitės S. Luckytė, I. Užkurytė, O. Tičionytė ir N. Papečkytė. Šokiams akomponavo pats vadovas. Esant gražiam orni, visų ūpas buvo labai puikus, nes dar ir pelno liko Bendruomenės kasai. Kartu buvo paminėta ir šv. Cecilijos šventė. Tai bus atmintina diena rosariečiams.

* P. Petruškevičiūtė lapkričio 28 d. sukūrė šeimos židinį. Santuoka buvo šv. Antano bažnyčioje. Jaunikis yra vietinis.

* P. Puzonas nusipirko gražų sklypą prie pat Merced bažnyčios, Saladillo.

* J. Jasaitis neseniai mirė, bet kadangi su kolonija santykius mažai tepalaikė, tai mažai kas ir sužinojo.

* Veronika Palaikienė savo šeimos tarpe gražiai atšventė savo gimimo dieną.

* Teko nugirsti, kad Rosario lietuvių muzikantai, T. Plepys, J. Stasiulevičius ir P. Šakinskas, nori įgroti keletą lietuviškų plokštelių.

* A. Matulis ir A. Kalainis pasirašė namo pirkimo dokumentus. Ta proga M. ir A. Kalainiai statomai Rosario lietuvių bažnyčiai paaukojo 2.100 pesų.

* Vy. Makauskas netoli nuo Merced bažnyčios, Saladillo, įtaisė puikią „bočių“ lošimo aikštę.

* Stravinskų šeima, gyv. Cap. Bermudez, aukojo lietuvių bažnyčios statybai 2.000 pesų.

* Marija ir Kazimieras Stankūnai, didieji lietuviškos kolonijos ir Marijonų Geradarių lankėsi Rosario mieste. Jie aplankė ir gėrėjosi naujos bažnyčios statyba.

Taip pat aplankė kun. J. J. Jakaitį MIC, A. ir K. Kalainius, M. ir A. Kalainius, pasidalino išpūdžiais su R. L. B. valdyba: Z. Stasevičius, A. Švarliu, B. Kaušpadu, A. Latvėnu ir nariais J. Dijkou ir J. Kiškūnu. Su p. p. Stankūnais Rosario mieste lankėsi ir „Laiko“ atstovas P. Gudelevičius.

TEMPERLEY

PRANESIMAS

A. L. Bendruomenės Temperley Apylinkės Valdyba kviečia visus savo narius į visuotinį susirinkimą, kuris įvyks š. m. gruodžio 5 d., šeštadienį. 17 val. p. p. Morkūnų namuose, c. 6 Nr. 450, Villa Sastre, Temperley. Bus renkama nauja Apylinkės valdyba.

* Pastaba: Atvykus negausiam narių skaičiui, už 30 minučių bus šaukiamas antras susirinkimas ir bus skaitomas teisėtu, nežūrint susirinkusiųjų skaičiaus.

Valdyba.

ARLB TEMPERLEY APYL. METINĖ APŽVALGA

Temperleičiai lietuvių per vienus savo veiklos metus padarė didelę pažangą. Naujoji Apylinkės valdyba stengėsi išlyginti nesklaidumus ir pritraukti kuo daugiau narių. Nežūrint klūčių ir sunkumų, valdyba stoji į didelį patriotinį darbą. Nors pamažu, bet vis tik deju storus ir tvirtus pamatus vienai iš tvirtiausių lietuvių kolonijų Temperley mieste ir apylinkėse.

Per metus laiko narių skaičius pašoko arti šimtinės, buvo surengtas didelis „asado“, Motinos Dienos minėjimas ir Pavarasio šventė — karalienės rinkimai. Be to, Temperley žmonės ir informacijų atžvilgyje yra vieni iš geriausiai apsuplavinamų. Padėti glaudūs bendradarbiavimo pamatai su kita veiklia ir tikrai patriotine organizacija — „Aušros“ choru — ir su daugeliu mūsų tautiečių, kurie anksčiau skersavo į bet koki lietuvišką veikimą.

Naujoji valdyba deju pastangas, kad Temperley lietuvių kolonija

būtų antroji mūsų tėvynė — Lietuva miniatiūroje: rėmė jaunimą, „Aušros“ choro sambūrį, lietuvių ligonius, lankė šeimas, duodama nurodymus ir patarimus. Matome, kad per metus negalėjome padaryti tiek, kiek reikėjo, bet tam darbu nustatėme gaires, kuriomis jau drąsiai galės sekti naujoji valdyba.

Artindamiesi prie naujų rinkimų, kurie įvyks gruodžio 5 d., laukiame iš visuotinio susirinkimo, kad išrinktų iš savo tarpo tokius tautiečius, kurie siektų visų bendro tikslo — vienybės lietuvių tarpe. Tebus šūkis, kad nieko nėra artimesnio lietuviui, kaip kitas lietuvis.

ARLB Temperley Apyl. Valdyba.

ISLEISTUVĖS

Lapkričio 21 d. buvo malonios jaunuolio Kazio Antano Glačo, p. p. Morkūnų vyr. sūnaus, išleistuvės. Jis gruodžio 4 d. išvyksta atlikti karinės prievolės Argentinos kariuomenėje. Vaisės buvo p. p. Morkūnų namuose, Villa Sastre, dalyvaujant artimesiems p. Antano draugams ir draugėms. Po skanios vakarienės buvo dainos ir linksmi šokiai. — Koresp.

SVEIKSTA

Prieš tris mėnesius susilaužęs koją p. Ignas Zvegas jau sveiksta ir greit vėl grįš prie savo darbo Bieckert alinėje. Gydosį savo namuose, Llavalol mieste, savo žmonos, sūnaus ir dukters prižiūrimas. — Koresp.

PADEKA

Gerb. p. A. Repečkai, paaukojušiam mano serganciai žmonai 116 pesų, nuosirdžiai dėkoju.

Jonas Dubinkas.

* Lidija Žilvitytė lapkričio 22 d. priėmė Pirmąją Komuniją, ir ta proga jos tvėlai savo namuose, Temperley, surengė gražias vaišes savo artimesiems.

BERISSO

PAREMKIME STUDENTUS

Daug gražių minčių buvo keliama per lietuvišką spaudą, kad reikia gelbėti jaunąją kartą. Kad šie žodžiai neliktų tikrai balsas tyruose, mūsų visų šventa pareiga visa širdimi tai įvykdyti.

Tuo tikslu Berisso studentai lietuvių vaikai savo mokslo metų užbaigimo proga gruodžio 19 d. „Mindaugo“ Dr-jos patalpose, Napoles 4260, Berisso, pirmą kartą renžia didelę šventę, kurios programą išpildys patys studentai. Į savo šventę jie kviečia visus lietuviškas organizacijas, visuomenės veikėjus, pramonininkus ir prekybininkus, visą lietuvišką jaunomenę ir spaudos atstovus. Mūsų atsilankymu moraliai bus paremtas mūsų mokslus einantis jaunimas. Skaitlingas mūsų susibūrimas kartu su jaunimu įjems parodys, kad mes mokame įvertinti jų lietuvišką darbą ne tik žodžiais, bet ir darbais. Mūsų dalyvavimas jėms duos daugiau lietuviškos šilimos. Bet jeigu juos apleisime, neturėsime jokio pagrindo skųstis, kad jaunimas tolsta nuo lietuviškos visuomenės ir lietuviybės.

Tad visi kaip vienas į Berisso studentų šventę, kur rasime bendrą kalbą, kaip reikalinga išlaikyti jaunąją kartą nuo ištautimo.

Rengėjai.

STUDENTŲ ŠVENTĖS PROGRAMA

Gruodžio 19 d., 20.30 val., šeštadienį, Berisso lietuvių studentai savo mokslo užbaigimo šventėje duos labai gražią ir įdomią programą.

Pirmoji daly: Atidarymo žodis — stud. V. Bukauskaitė, „Saldusis Stebuklas“ — deklamuoja N. Marcinkevičiūtė, „Angelo sapnas“, de G. Loduvic, „Laimingas amžius“ — piano L. Marcinkevičiūtė, „Aukštas krantas“ — S. Navickas, „Kur bakūžė samanota“ — solo Stasė Skikienė, pianu palydį L. Marcinkevičiūtė.

Antroji daly: „Praėjusių laikų sonata“ — Ricardo Rojas, „Lietuva“ — dekl. A. Simėnaitė, „Sešios Skotės“ (Beethoven), „Mazurka“ (Chopin) — V. B. Stundžia, „Spirito Gentil“ (iš operos La Favorita) „Idealas“, „Sugrįžk į Sorentą“, „La donna e movilo“ (iš operos Rigoleto) — R. Ninno solo.

Trečioji daly: „Moksliečių maršas“ (J. Karos), „Už jūrių marių“ (Banaičio), „Oi, tu rūta, rūta“ (S. Šimkaus), „Jaunystė“ (V. Rymavičiaus), „Mano svajonės“ (V. Rymavičiaus). Dainas išpildys moterų choras, vadovaujamas muz. V. Rymavičiaus.

Mūsų brangiam Vyriui ir Tėvui

JURGIUI MOGILAI

mirus, skausmo valandoje mus užjautusiems ir gėlių vainikais papuošusiems Velionies karstą, reiškiamo nuoširdžiausia padėka.

K. Mogilienė ir vaikai: Vytautas, Antanas, Paulina ir Bronislava

KORDOBA

LIET. MOKYKLA UŽBAIGĖ MOKSLO METUS

Kordobos lietuvių vaikai lapkričio 7 d. vakare „Neptūno“ Dr-jos patalpose šventė šeštadieninės lietuvių mokyklos mokslo užbaigimo šventę. Tėvų Komiteto pirm. M. Bendinskas, atidarydamas šventę, į Garbės Prezidiumą pakvietė p. A. Matuzevičienę, p. A. Jakubką, p. A. Mogilą, „Neptūno“ Dr-jos pirmininką, p. Vl. Šimoliūną, S.L.A. 6 sk. pirm. ir mokyklos ved-ją p. A. Zotovienę. Trumpai kalbėjo A. Mogila, Vl. Šimoliūnas ir A. Zotovienė. Toliau sekė vaikams dovanėlių įteikimas. Jos buvo pažadėtos tiems, kurie išklausys daugiausiai pamokų. O. Bendinskaitė ir E. Meilutis daugiausiai buvo lanke pamokas, antroji vietoje — L. Žiedonytė. Burtų keliu pirmoji dovana — foto aparatas teko E. Meilučiai, antroji — taip pat foto aparatas — O. Bendinskaitėi, trečioji „Bircmi“ pašėlis — L. Žiedonytei.

Mokyklos vedėjos p. A. Zotovienės valovaujami mokiniai išpildė meninę programą, pašokdami Oželį, Lencūgėlį, padeklamuodami eilėraščių. Meninei programai pasibaigus, gerosios mamytės vaikučius pavaišino skaniais sausainiais ir narancina. Po to visi vaikai ir jų tėveliai dar pasilinksmino.

Šventės išlaidoms padengti veikė meškeriojimas, loterija, amerikoniškos varžytynės ir bufetas. Po 12 val. nakties visi skirstėsi patenkinti į namus.

M. B.

SVARBIEJI ADRESAI

Lietuvos Pasitintybė Urugvajuje: Juan María Perez 2820, Montevideo, Telef. 41-55-91.

VIEŠBUČIAI ATOSTOGOMS:

* ALF. DEGULIO ir K. PAULAUŠKO Lietuviškas restoranas su Lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnuoja patys šeiminkai.

* „LIETUVA“ Sav. V. Naliava. Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, Florida 165 (Galeria Giemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33-9584.

* „PENSION LITUANA“, sav. Juozas Palšis: Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnu ežero (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus aptarnavimas. Pragyvenimas dienai tik \$ 17.

* „ZEMAITIJA“. Islas del Ibi-cuy. Sav. J. ir A. Burokal.

* CONDOR HOTEL, Villa Rumipal, frente al Balneario del Embalse del Río III (Sierras de Córdoba). Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai. Pragyvenimas dienai tik \$ 19.

* KAZIMIERAS STANKŪNAS vasaros mėnesiams ignuomuoja atskirus departamentus atostogaujantiems labai gražioje ir sveikoje vietoje Villa del Dique, Calamuchita, Sierras de Córdoba. Dėl sąlygų kreiptis laiškų į savininką arba telrautis „LAIKO“ red.

„LAIKO“ SPAUSTUVĖ
pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunistijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atleka kitus spaudos darbus.
Kreiptis:
Mendoza 2280 Avellaneda, Buenos Aires. T. E. 20-9027.

JUOZO ŠNIPO BATŲ DIRBTUVĖ ir Cigarečių Parduotuvė: Cabildo 651, Villa Porvenir, Avellaneda. Gaminami nauji ir taisomi sandalai.
Imprenta de „L A I K A S“
Mendoza 2280 * Avellaneda

Vyriui ir Tėvui

TEOFILIUI MIKALIŪNUI

mirus, skausmo valandoje gilią užuojautą reiškiamo p. Mikaliūnienei ir sūnui Albertui Mikaliūnui

Petronių ir Stundžių šeimos

kaip ligoninė velionį jau buvo palaidojusi.
Išėkis, tautietai, Argentinos žemėje!
M. B.

A. a. Bronius Aleksišinas

VILLA LUGANO

RUOSIAMAS VAIKŲ VAKARAS

Gruodžio 12 d. Lietuvių Centro patalpose rengiamas gražus vaikų vakaras, kuriame bus suvaidintų du vaidinimėliai: „Lietuvaitės darželis“, dviejų vaizdų, ir „Pasakų šaly“. Abu veikalai yra parašyti Kvirino Runimo ir juose dalyvauja apie 20 vaikų. Režisuoja E. ir K. Runimai. Tikimasi šiuos veikalėlius pastatyti ir kitose lietuvių kolonijose.

BERISSO

MIRĖ TEOFILIUS MIKALIŪNAS

Savo gimimo dieną, sulaukęs 54 metų amžiaus, lapkričio 19 d. apėjo šį yrago pasaulį Teofilus Mikaliūnas. Velionis yra kilęs iš Mackeliškių km., Kovarsko valsč. 1925 m. atvyko į Argentino ir sekančiais metais sukūrė šeimą su Ona Kaunetaite, kurią atsikvietė iš Lietuvos. Pradžioje gyveno Rosario mieste, kurį laiką ūkininkavo, o paskutiniu metu gyveno Berisso mieste ir dirbo šaldytuvuose. Savo darbštumu įsigijo nuosavybę ir vienintelį sūnų išleido į mokslus. (Jis yra „Mindaugo“ Dr-jos sekretorius). Kadangi velionis buvo Lietuvos katalikiškos idėjos žmogus, jam mirus greit pasklido liūdna žinia po visą Berisso ir Lietuviai

VIEŠA PADĖKA

Šeštadienio liet. mokyklos vedėjai p. A. Zotovienėi, parodžiusiai didelį pasišventimą vaikučius mokant ir paruošusiai šventę „Neptūno“ Dr-jai už patalpas pamokoms ir šventei bei už bufeto pelną šventės metu, ypač Dr-jos pirm. A. Mo-

A. a. Jurgis Mogila, miręs lapkričio 8 d. Kordoboje. (Aprašymas pr. nr.)

gilai, palaikiusiam nuoširdžius ryšius su mokyklos vedėja ir Tėvų Komitetu, p. p. A. Matuzevičienėi, V. Bendinskienėi už tortus, paaukotus varžytynėms, O. Žiedonienei už sausainius, V. Gabrėnui, V. Tvaskaitėi, dirbusiems loterijos tvarkyme, K. Jankūnui už sėkmingai prarastą varžytynę, P. Bukauskui už paaukotą foto aparatą ir visiems kuo nors prisidėjusiems ar šventėje dalyvavusiems reiškiamo didelę padėką.
Tėvų Komitetas.

* Juozas Palšis didina savo pensiono pastatus Rumipal, Sierras de Córdoba. Žada įtaisyti didelį šaldytuvą ir bufetą.
* M. ir K. Matulaičiai, Rumipal, pasistatė ir baigė įrengti eilę ūkiui reikalingų pastatų.

MIRĖ B. ALEKSIŪNAS

Spalio 27 d. Eva Peron ligoninėje mirė Bronius Aleksišinas. Velionis buvo gimęs 1891 m. rugsėjo 21 d. Panevėžio apskr. Į Argentino atvyko 1928 m. Visą laiką čia dirbo kaip stallus. Buvo nevedęs, artimųjų neturėjo ir prie lietuviškų draugijų nepriklausė. Lietuviai apie jo mirtį sužinojo tikrai tada,

LIETUVIAI, SAUGOKIT SAVO SVEIKATĄ,

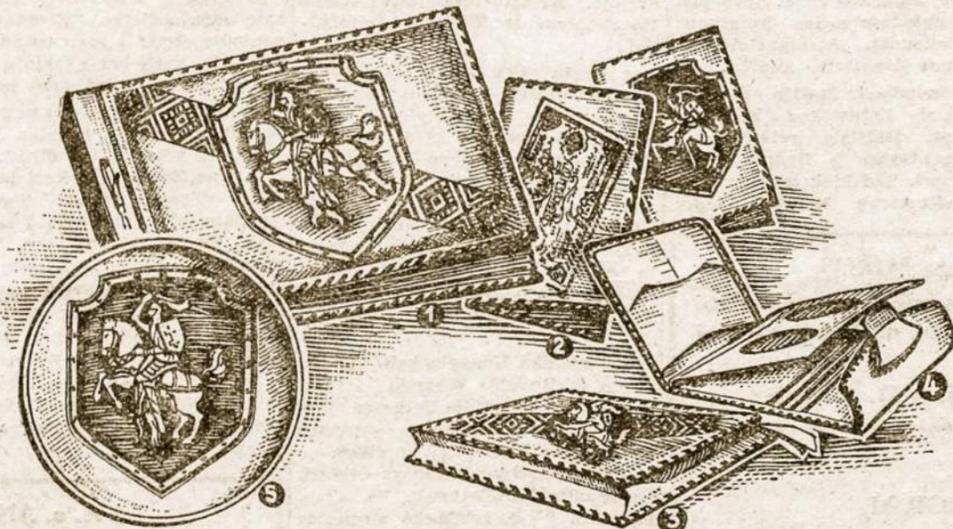
dažnai pasitirkdami Rivadavia 3070, Bs. Aires., šlapumą, kraują, odos sutrikimus, virškinimą, skilvį, inkstus, reumatizmą, širdį, kvėpavimo organus, nervus, gerklę, nosį, ausis.

Gydytojai: Filippini, Aiello, Macchi, Morales.

Galima susikalbėti ir lietuviškai

Rivadavia 3070, Plaza Once, Bs. Aires

KIEKVIENAS LIETUVIS GALI ĮSIGYTI TAUTINIŲ ODOS IŠDIRBINIŲ

Prieinamomis kainomis daromi albumai, piniginės, dekoratyvinės iekš-tės. Gaunama pas: A. SAMAUŠKĄ, Bouchard 285, Gerli, „Laiko“ Administracijoje, c. 11 y 16, Villa Sastre, Temperley, „Mindaugo“ Dr-joje, Napoles 4260, Berisso, Avda. Diana 202, Rosario.

kaktį, o jo žmona Halina — 70 m. Jiedu yra išauginę gražią šeimą: tris dukteris ir du sūnus. Jo laido-tuvėse dalyvavo žmona Halina Rim-šienė, sūnūs dail. Jonas Rimša, Vla-das Rimša su žmona ir sūnumi, dukterys ir žentai Halina ir Jonas Prancūnai bei Tamara ir inž. Vy-tautas Gogellai. Viena dukterė su šeima yra likusi Lietuvoje.

Lapkričio 25 d. su religinėmis apeigomis, kurias atliko kun. Kaz. Černiauskas MIC, lydint dideliame būriui mūsų tautiečių, a. a. Ant. Rimša buvo palaidotas San Antonio de Padua kapinėse. Jis troško dar grįžti į laisvą Lietuvą, bet teko pasilikti amžinai Argentinos žemėje.

PALAI DOTAS ANUPRAS ŠALTIS

Lapkričio 21 d. Victoria mieste-lyje mirė Anupras Šaltis. Veli-onis buvo gimęs 1903 m., liepos 20 d. Buivydžių km., Pandėlio valsč., Rokiškio apskr. Argentinon atvyko 1930 m. Beveik visą laiką gyveno Victoria miestelyje, kur turėjo gele-žies reikmenų apdirbimo įmonę. Paliko nuliūdusius žmoną Liudviką Garnelytę Šaltienę ir pusbrolius Viktorą Kaumetį, Romą Lapėną ir Vincę Pažūsiene. Lapkričio 22 d. su religinėmis apeigomis velionis buvo palaidotas Victoria kapuose.

* Jonas Galinis, po ilgos ir sun-kios plaučių vėžio ligos, lapkričio 25 d. mirė savo namuose, c. Domi-guez 564, Piñeyro. Buvo kilęs nuo Vilkaviškio ir turėjo 43 m. amžiaus. Paliko vietinę žmoną, kurią buvo vedęs tik prieš pusantų metų. Pala-idotas sekančią dieną su religi-nėmis apeigomis Sarandi kapuose.

PARSIDUODA SKLYPAS. Sierras de Córdoba, Estación Tea, Av. Balnearios del Dique — 1041 m. aukštyje, 1 kvadra nuo upės, 6 kvadros nuo stoties, 2 kv. nuo Camino Nacional. Sklypas turi 500 kv. m. Kreiptis į Hotel „Anita“ pas Kekučių.

* IŠNUOMUOJAMAS DIDELIS galponas, 16x8,20 m ploto, turintis elektros jėgą. Norint pats šeimini-kas sutinka būti dalininku (socio) prie bet kokios įmonės steigimo. Kreiptis į „Laiko“ Redaciją.

KRAUTUVĖ „NARUŠIS“ Maisto produktai, gėrimai ir smul-kios prekės; c. Unanue 6360, Villa Lugano. Sav. V. NARUŠEVIČIUS.

* OPTIKAS V. RASIŪNAS: Gral. Mariano Acha 876, Morón: gėst. 13-17 val. ir sekm. 13-16 val.

* MINKŠTU KEDŽIŲ DIRBTUVĖ Sav. Mikellonis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

* HORACIO E. CZOP fotografuo-ja vestuves, gimtadienio, sužadėtu-vių, krikšto ir įvairių švenčių progomis. Isleta 3317, Val. Alsina (4 de Junio).

RADIO TECHNIKAS V. R A M A N A U S K I S mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio apa-ratus. Duoda išsimo-kėjimui.
POLA 289, Buenos Aires T. E. 64-4154

* Moderniškų BALDŲ ir SOFŲ Fabrikas SAV. E. JUOZAS LISAUSKAS Pilcomayo 2323 (aukšt. Brasil 1000) 4 de Junio

* MOTERŲ GROŽIO SALONAS IR KIRPYKLĀ „HENRY“. Ival-riausiu madu šukavimas modernlau-siomis priemonėmis. 20 metų prak-tika. Sav. Henrikas Lukaševičius: Leandro N. Alem, 818, Banfield.

* ČIUŽINIŲ, UŽUOLAIŲ DIRB-TUVĖ - PARDUOTUVĖ. Parduo-dama bovėna, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gultimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkš-tos kėdės. Sav. Antanas Šalčiūnas: Juan B. Alberdi 933 — Bs. Aires. T. E. 60-2784.

FOTOGRAFUOJU o o organizacijų, šeimų ir pavieniū o o asmenų šventes bei kitus įvykius o o Kreiptis laiškų ar asmeniškai: o o L. KANCAUSKAS, o o Paso de Burgos 1783-Avellaneda o o

HORACIO CZOP KIBIRŲ FABRIKAS (Balces y Canastos) vartojamų prie statybos ir prieš-gaisriniam smėliui.
ISLETA 3317, Valentin Alsina T. E. 20 - 9790

LIETUVIAI GRAŽIAI PASIRODĖ

Lapkričio 22 d., sekmadienį, Euska Echea salėje, Llavallol, buvo didelis sovietų pavergtųjų tautų festivalis, kuriame tarp kitų su savo meninim jėgom dalyvavo ir lietuviai. Liet. Taut. M. Ansamblis DAINA, tautiniais drabužiais pasipuošęs, vadovaujant pianistui Andriui Kuprevičiui, išpildė keletą rinktinių lietuviškų dainų. Publika mūsų dainas palydėjo gausiais ir entuziastiškais plojimais. Taip pat patiko ir p. A. Mikelionienės vadovaujamos Villa Lugano Lietuvių Centro jaunųjų šokėjų grupės pašokti lietuviški šokiai. DAINOS Ansamblio tautinių šokių grupė, vadovaujama Vyt. Namiko davė keletą tautinių šokių, kuriuos publika palydėjo griausmingais plojimais ir sveikino dėkoma rengimo komisijos narius už tokią gražią ir įdomią programą.

Be lietuvių, dar programoje pasirodė kroatai, lenkai ir ukrainiečiai. Ši šventė buvo užbaigimas eilės konferencijų, kuriose dalyvavo įvairios tautos, minėdamos savo kraštų Tylindą Bažnyčią ir kovas, vedamas prieš pasaulio pabaisą — komunizmą. Lietuvių diena, lapkričio 17, taip pat praėjo puikiai gen. T. Daukanto nenuilstamų pastangų dėka.

AUSROS VARTŲ METINĖ ŠVENTĖ

Lapkričio 22 d. lietuvių Ausros Vartų parapija minėjo savo Globėjos švč. Marijos, Galesingumo Motinos, šventę. Šventėje dalyvavo kartu lietuviai ir vietiniai parapijiečiai. Išvakarėse buvo didelė procesija gatvėje, dalyvaujant lietuvių ir vietiniais organizacijoms ir nesant Vilniaus Ausros Vartų paveikslą. Sekmadienį buvo iškilmingos pamaldos ir minėjimas salėje. Salėje dalyvavo įvairūs kino ir vietinių teatrų vaidintojai, solistai ir deklamatoriai. Tarp gausios publikos buvo nemaža ir lietuvių, nors dalis buvo išvykę į Llavallol antikomunistinį festivalį. Speciali programa lietuviams šios šventės programa įvyko lapkričio 15 d., vieną savaitę anksčiau.

LIETUVIŠKA MUZIKA PER

RADIO EXCELSIOR

Lapkričio 29 d. 9.30 val. ryto, sekm., per Radio Excelsior — L.R. 5 990 C., kalbėjo L. Micūdas ir davė piano koncertą mūsų žymusis pianistas Andrius Kuprevičius. Per tą patį radio gruodžio 6 d. 9.30 val. duos lietuviškų dainų koncertą Liet. Taut. Ansamblis DAINA, vadovaujamas A. Kuprevičiaus.

PADEKA

Pavedus lietuviškos reikalams namą, ta proga mus žodžiu ir laiškais sveikinusiems nuoširdžiai dėkojame. Ypatinga padėka priklauso p. Vl. Šimoliūnui už jo ilgą ir nuoširdų žiašką. Dar daug ko trūksta, kol lietuviškas jaunimas galės pasinaudoti, bet dedame visas pastangas, kad mūsų janieji ten galėtų rasti sau tikrą poilsio vietą.

Kaz. ir M. Stankūnai.

PIRMOJI KOMUNIJA

Kviečiami visi lietuviai gruodžio 8 d. 6.30 val. po piet atsilankyti Ausros Vartų Dievo Motinos bažnyčią Avellanedoje pagerbti būsimą kunigą L. Zubauką, kuris atlaikys iškilmingas šv. Mišias ir suteiks primicijų palaiminimą. Primicijantas duos Avellanedos lietuvių vaikuiam Pirmąją Komuniją.

Kun. L. Zubaukui ir vaikučiams priėmusiems Pirmąją Komuniją „Birutės“ draugija tuoj po pamaldų ruošia jaukų priėmimą Lietuvių

A. A. JURGIUI MOGILAI MIRUS,

skausmo valandoje giliausią užuojautą reiškiamo p. Karolinai Mogilienai, sūnams Vytautui ir Antanui, dukterims Paulinai Urbietienei ir Bronislavai Sarnovich

J. ir D. Gilvydžiai

Mirus tauriam lietuviui

A. A. JURGIUI MOGILAI,

skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo dukrai Paulinai Mogilaitei Urbietienei ir šeimai.

Antanas ir Emilija Korsakai

skaičius galėtų pasinaudoti vasaros atostogomis jų padovanotoje viloje, Kordobos kalnuose.

* **Dalia Santaraitė**, „Laiko“ bendradarbių agronomų N. ir A. Santarų dukterė, lietuvių skautų narė, iš pusketvirtos šimto „Inmaculada Concepción“ kolegijos mokinė buvo įrašyta į septynių geriausių baigusių šiuos mokslo metus mokinėjų eilę.

* **Berta Kalistrovičienė** turėjo nemaža sunkių valandų pernešti, jos vyrui žuvus ir jai likus su mažais vaikais, bet niekada nepalūžo ir liko uoli patriotė bei lietuviškos spaudos rėmėja. Jos motina Barbora Kasparienė yra nuoširdi gerų darbų rėmėja.

* **Balys Rastauskas**, vitrinų fabrikantas, neseniai atvykęs iš tremties, Lomas del Mirador miestelyje neseniai pasistatė patogų namą ir jį persikėlė su šeima gyventi. Jau nieji Rastauskai yra uolūs Ansamblio ir Seksteto dalyviai.

* **Genė ir Vladas Macaičiai**, fabrikos „Dubysa“ savininkai, gruodžio 10 d. išvyksta atostogų į Rumipal Kordobos kalnuose. Ten mano būti apie mėnesį laiko ir pataisyti kiek pašlijusią sveikatą.

* **Beatričė ir Vytautas Kerbeliai** su šeima lapkričio 23 d. išvyko iš gėsių atostogų į Rumipal, Sierras de Cordoba. Su jais kartu išvyko p. M. Naktienė. Visi apsistos p. p. Nakučių viloje.

* **Lidija Petravičienė** su dukra ir A. Mackevičienė lapkričio 25 d. išvyko poilsui į Kordobą. Ten apsistos pas seserį ir dukterį Aldoną Mackevičiūtę ir dr. A. Zotovus.

* **Andrius Ališauskas** savo vardadienis ir pensijos gavimo progą lapkričio 29 d. savo dukters ir žentų p. p. Marenhoicų namuose, Vill Caraza, surengė šaunius pietus-asa do. Pietuose dalyvavo p. Ališausko giminės ir būrelis artimųjų prietelių. A. Ališauskas yra ilgai dirbęs petrolio rafinerijose Campanoje ir neseniai išėjo iš darbo, gaudamas pilną pensiją. Dabar gyvena su dukterimi ir žentu Vl. ir J. Marenhoicais.

* **Valė ir Bronius Šerkšnai** pradėjo statyti Bernal mieste gražią vilą (chalet). Jau anksčiau ten yra pasistatę didelę patalpą, kurioje p. Šerkšnais su kitu dalininku lietuvių andarė fabriką.

* **M. Mikalčienė** su vietinių šokėjų grupe išvyko į Čilę, kur išbus apie mėnesį laiko.

ŠEIMOSE

NAUJA ŠEIMA

Morta Kasparaitytė ir **Adolfas Romeikis** lapkričio 28 d. Ausros Vartų bažnyčioje sukūrė lietuvišką šeimą židini. Svoais buvo Felicija Keturakienė ir Povilas Drusys. Po religinių apeigų bažnyčioje graži vestuvių puota buvo jaunosios tėvelių namuose, Lomas de Zamora, dalyvaujant dideliui būriui jaunavedžių giminių ir draugų.

PAKRIKŠTYTI LIETUVIŲ

BAŽNYČIOJE

* **Mykolas Angelas Jankauskas**, Marijonos Satkauskaitės ir Jono Jankauskų sūnus, lapkričio 14 d. buvo pakrikštytas Ausros Vartų lietuvių bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Lidija Matulionienė ir Rikardas Šeštokaikis.

* **Morta Graciėlė Gudauskaitė**, Agotos Žilūtės ir Povilo Gudauskų dukterė, buvo pakrikštyta lietuvių bažnyčioje lapkričio 18 d. Krikšto tėvais buvo Maria Rosa Echevers ir Hugo Cesar Echevers.

* **Osvaldas Mikėnas**, Saliomėjos Šataitės ir Aleksandro Mikėnų sūnus, lapkričio 21 d. buvo pakrikštytas Ausros Vartų bažnyčioje. Krikšto tėvais buvo Veronika Maštauskaitė ir Antanas Vyturialis.

* **Veronika Kanapinskaitė** de Miranda ir Rudolfo Miranda lapkričio 19 d. sanatorijoje Bethesda, Belgrano 3728, susilaukė antrosios dukrelės — Kristinos Veronikos.

* **Elzė Kairytė** ir Stasys Čekauskai sanatorijoje Bethesda, Bs. Aires, lapkričio 21 d. susilaukė pirmosios dukrelės, kuriai duotas Onos vardas.

* **Inž. St. Kavaliūskas** džiaugiasi žmonos padovanota antrąja dukrele.

LAIKAS

FRANQUEO PAGADO
CONCESIÓN N° 4289
TARIFA REDUCIDA
CONCESIÓN N° 4015

“EL TIEMPO” Semanario Lituanio
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T. E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 416395

Redaguoja Red. Kolegija. Red. Pranas Garšva. — Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožūria, nesunaudoti — gražinami tik autoriams prašant. KAINA: Argentinoje metams \$ 30.—, pusm. \$ 17.—, vienas nr. \$ 1.50. Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitar — met. 3 dol. Oro paštas met. 3 dol.

4 DE DICIEMBRE 1953

VI METAI — Nr. 104

* **Kazimierui Kliugai** lapkričio 14 d. žmona padovanojo sveiką ir gražią dukrelę. Du jų sūnūs jau lanko mokyklą, o dabar džiaugiasi susilaukę sesutės.

* **Sofija ir Stasys Kundrotai** neseniai susilaukė antrosios dukters — Irenos Nelidos.

* **Frosina ir Vladas Veselauskai** artimųjų būrelyje lapkričio 19 d. atšventė savo moterystės gyvenimo 15-kos metų sukaktį. Vl. Veselauskas yra žymus lietuvių kolonijos darbuotojas ir žurnalistas, bendradarbiaujas „Laiko“ ir kituose lietuviškuose laikraščiuose.

PASIRUOSIMAI VASAROS

ATOSTOGOMS KALNUOSE

Gerb. Marijos ir Kazimiero Stankūnų padovanotame vasarnamyje ant Calamuchita ežero kranto Kordobos kalnuose baigiami paruošiamieji darbai sveikoms ir pigioms lietuvių vaikų vasaros atostogoms. Gretimuose kaimuose supirkta šviežios vilnų, kurios rūpestingai plaujami ir bus panaudotos trūkstantiems čiužiniams („colchon'ams“) gaminti. Buenos Aires jieskoma tinkamos čiužiniams drobės nupirkti. Trūksta daug antklodžių, pagaltvių, paklodžių, užvalkalų, rankšluosčių, virtuvės ir stalo indų. Vi-

Lietuviškas jaunimas iškylančia.

* **Petras Jelinskas** ir jo žmona lapkričio 28 d. atšventė sidabrinę savo moterystės sukaktį. Ta proga ukrainiečių salėje, Dock Sud, kur ir jie gyvena, buvo didelės valšės, kuriose dalyvavo būrys sukaktuvinių giminių ir draugų.

* **Antanas Bulkauskas**, gyv. Martinez, yra susirgęs ir gydosi savo namuose.

* **Irena Stašaitytė**, Dainos Ansamblio choristė ir šokėja, serga ir tėvų prižiūrima, gydosi namuose.

* **Jurgis Pajaujasis** Prez. Peron ligoninėje turėjo gerklės operaciją. Po operacijos jau sveiksta savo namuose.

* **M. ir B. Juodžių**, gyv. Rem. Escalada, sūnelis buvo sunkiai susirgęs ir davė daug rūpesčių savo tėvams. Dabar jau pradeda sveikti.

* **Marija Misiūraitė**, šv. Cecilijos choro narė, buvo susirgusi, bet jau baigia sveikti tėvų prižiūrima.

* **Kaz. Šovinis** jau pradeda sveikti ir šeštadieniais bei sekmadieniais parvyksta į namus, c. Aguirre 866, Villa Crespo. Tomis dienomis ligonij galima rasti jo namuose.

* **Bronė Kisičienė**, išgulėjusi apie mėnesį laiko „Rivadavia“ ligoninėje, grįžo į savo namus, Martinez, ir, vyro bei gydytojo prižiūrima, baigia sveikti savo namuose.

* **Antanas Paršelis** buvo susirgęs, bet su gydytojų pagalba jau pasveiko ir vėl pradėjo dirbti.

* **Ona Zaukjenė**, kurį laiką gulėjusi „Prez. Peron“ ligoninėje, Avellanedoje, jau grįžo į savo namus, Fraga 607, Piñeyro, ir, savo vyro Stasio bei p. p. Totorių šeimos prižiūrima, baigia sveikti.

* **Vanda Paliūkaitė** buvo gana stipriai susirgusi, bet su gydytojų pagalba jau pradeda atsilyti.

* **Jonas Jankauskas** prieš kiek laiko turėjo operaciją. Gydytojų prižiūrimas, baigia sveikti savo namuose.

A. a. ANTANUI RIMŠAI mirus,

jo likusiai žmonai ir visai šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia

Bražėnai